

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HÖRAN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

"DET HVITA TEMPLET"

Prof. Björcks väggmålning till Nya Dramaten.

II.

WIENS Burgteater är, som bekant, ett litet konstgalleri med sina fresker och skulpturer af framstående moderna mästare. Vår nya dramatiska teater, af hvars inre och yttre vi i vårt föregående nummer började en orienterande bildserie, blir kanske ej Burgteatern lik i fråga om artistisk skönhetskrud, men vid en jämförelse komme den alldeles säkert att taga lofven af åtskilliga europeiska teatrar.

I dag bringa vi våra läsare ännu en detalj från vår nya nationella talscens prydnad, nämligen en reproduktion af professor Oscar Björcks stora väggmålning i teatervestibulen. Duken återger en friluftsteater i en slottspark i gammalfransk stil, där antika marmorstatyer skimra i grönskan och det hela belyses af en varmgul sommarsol. Motivet har konstnären hämtat från den af Gustaf III anlagda sommarteatern i Drottningholms park, men behandlingen är fullt fri och taflan präglas alltigenom af dekorativ bredd och varm färg.

Professor Björck är att lyckönska till det verkningfulla arbetet och teatern ej mindre, som får möta de inströmmande åskådareskarorna med denna leende hälsning från en svunnen skönhetsvärld.

En åttioåring.

En fosterdotter till Esaias Tegnér.

"TANT IDA berättar" — så löd lystringsordet, och kring den högkarmade länstolen, där den gamla satt, samlade sig hela barnskaran, medan de äldre makade sina stolar närmare talarestolen. Och så började "tant Ida". Hon talade om sina minnen från svunna dagar, minnen, som skulle kunnat påräkna intresse landet rundt. "Tant Ida" är nämligen fosterdotter till Esaias Tegnér och har från de 18 år, hon tillbragt i hans hem, så mycket intressant att berätta. Och nu fyller "tant Ida" 80 år, och nu vill jag berätta Iduns läsare något om henne.

Fröken Ida Charpentier, hvars farfader inflyttat från Finland, föddes å Tegnaholms öfversteboställe den 17 januari 1828, hvilket då arrenderades af hennes fader, öfverstelöjtnanten Claës Charpentier. Redan vid 8 års ålder förlorade hon sin moder och upptogs då som eget barn af biskop Esaias Tegnér. Det var i hans hem, hon samlade sina gladaste minnen, och från den tiden daterade sig hennes vänskap med en stor del af den tidens litterära män och främst af dem Tegnér's lefnadstecknare Böttiger.

Fröken Ida Charpentier. Efter amatörfoto.

Men äfven sorgens dagar fick hon dela med denna krets, och under skaldens sjukdom bistod hon troget sin fostermor i vården af den sjuke. Till de minnesrikaste stunder, hon upplevat, räknar hon själf den, när skalden den 2 nov. 1846 för alltid lade sina ögon samman, och vidare det tillfälle, när hon tillsammans med den öfriga Tegnér'ska familjen bevistade aftäckandet af Tegnér'sstatyn i Lund.

När Tegnér-hemmet genom biskoppinnans död upplöstes, flyttade Ida Charpentier till en syster, men bildade snart eget hem. Hon har sedan dess haft sitt speciella intresse för nödställda medmänniskor, och till hennes varma goda hjärta har sällan någon fattig vädjat förgäfvat. Få människor ha också såsom hon förstätt att bistå de sjuka och förkorta plågans långa timmar för lidande.

När hon nu i dessa dagar fyller sitt åttionde decennium, binder därför hennes stora vänskrets en krans af tacksägelser och önskningskring kring hennes bild, ett tack för år som gått och en innerlig önskan, att hennes lefnadsafton må blifva lika ljus och vacker som hennes egen lifsgärning.

S. P.—N.

KVINNOR-
NAS
RÖST-
RÄTT-
MÖTE
I GEFLE.

CENTRALSTYRELSEN FÖR KVINNANS POLITISKA RÖSTRÄTT VID MÖTET I GEFLE. C. LARSSON FOTO.

I DESSA REFORMERNAS tider, då det ena partiet med förbluffande kraft reformerar stillaständet och det andra framåtskridandet, är det en sann njutning att följa en rörelse, som utvecklar sig så organiskt som de svenska kvinnornas rösträttsarbete. Ministärerna ha växlat och riksdagens stämning i frågan har varierat, men rösträttsarbetet har med stadigt växande förmåga sugit till sig must ur både den politiska och sociala jordmånen och ur hemmets egen torfva. Man fick ett starkt intryck af detta på rösträttsmötet i Gefle den 8 och 9 januari.

Icke mindre än 46 kvinnor möttes där i fröken Sjölanders gästvänligt upplåtna flickskola. De hade kommit i snö och köld och vintermörker från Boden och Gällivare, från Landskrona och Rönneby, från ett 40-tal andra platser. De kommo med stora förväntningar på framtiden, ty såväl masspetitionens lysande resultat som de 66 opinionsmöten, som hållits landet rundt, och den pågående, af riksdagen begärda utredningen visa att rösträttsarbetet har en bred och solid grund.

I hoppets tecken ha de förra mötena hållits. Detta fick en ny karaktär: indignationens. Genom Landsföreningens ordförande frambars nämligen statsministerns uttalande, att regeringen beslutat *icke* framlägga vid innevarande års riksdag proposition om politisk rösträtt för kvinnor, och dock föreligger utredningen i det närmaste färdig.

Detta är första gången i vårt land, som de svenska kvinnorna personligen erfarit, hur det känns, när regeringen visar tillbaka en sak, hvars rättvisa den själf i kungl. proposition erkänt. Det verkade, som det måste verka bland ett folk, som vuxit upp i frihet och därför har lagen i blodet — det verkade harm, indignation. Solklart stod det för hvar och en, att det är icke blott kvinnornas hederssak, utan nationens, att kampen måste fullföljas tills rättvisan förts till seger.

De enskilda mötena upptogos dels af organisationsfrågor, val af funktionärer etc., dels af frågan om hvilken taktik under nuvarande förhållanden bör följas, samt om hvad som kan göras för kvinnors inväljande i alla sådana kommunala nämnder, där de enligt lag äro valbara. Vidare utsågos delegerade till kongressen i Amsterdam instundande sommar.

På det halfenskilda mötet, som samlat ett ganska stort antal af gefleföreningens medlemmar, gaf dr Wahlström en intressant redogörelse för den nyss på kooperativ basis startade veckotidskriften Dagny, arftagare af de goda traditionerna från Läsning för hemmet

och den gamla Dagny, men vidgad och demokratiserad.

"Erfarenheter och önskemål angående det sociala upplysningsarbetet" framfördes af frk. A. Whitlock. Kvinnorna sågo i de sociala rättigheterna medel, ej mål. De inse, att vaken medborgaranda ej är nog. De känna, att svagheten ligger i bristande medborgarkunskap. Genom många exempel visades, hur allvarligt och energiskt kvinnorna söka afhjälpa denna brist. Icke mindre än 27 föreningar ha begärt vandringsbibliotek med social politisk litteratur, och dock har ännu icke medhunnits att ordna fler än 4 dylika. 300 kvinnor ha bundit sig att följa de socialpolitiska kurserna i Stockholm från oktober till maj. De snabbkurser, som ordnas omedelbart efter mötet, har rönt en storartad tillslutning, också i Lund och Göteborg har ett ifrigt intresse för saken framtingat verksamhet af denna art.

I ett synnerligen gediget anförande behandlade fru A. Bugge-Wicksell frågan om kommunal rösträtt för gift kvinna, och på torsdagens enskilda möte beslöt centralstyrelsen att anmoda Liberala samlingspartiet att väcka motion i frågan redan vid innevarande års riksdag.

Torsdagens stora opinionsmöte samlade som i en brännpunkt alla riktlinjer, stämningar och kraf, som arbetat sig fram. Tillslutningen från samhället var så stor, att hundratals människor måste afvisas på grund af bristande utrymme. Festen var utomordentligt väl arrangerad. Teatern strålade i elektriskt ljus. En dekoration af svenska flaggor kring kvinnornas rösträttsemlen i fonden. Midt på scenen en blomstersmyckad, i de svenska färgerna klädd tribun. En djupt allvarlig, mäktig och sund känsla tycktes fylla alla hjärtan. Icke ett oskönt, icke ett skarpt tonfall, icke en öfverdrift, icke ett öfverord störde helgjutenheten, men ingen var i tvifvelsmål om att kvinnorna blifvit bittert svikna i sitt förtroende till regeringens goda afsikter att genomföra rättens principer beträffande deras sak. Ur alla synpunkter skärskådades och motiverades rösträttskravet. Fru A. M. Holmgren, kvinnorrösträtts apostel, framhöll nödvändigheten att öppna "buren", där kvinnorna bara kunde "hoppa från pinne till pinne mellan matkopparna", och nödvändigheten att ta vara på den kvinnliga kraften, som nu rinner bort lik en väldig fors i öde nejd. Den behöfs för att värna om de etiska värdena i samhället. Redaktör Lindh, riksdagsman, såg saken från hemmets synpunkt och framlade den öfvertygelsen, att kvinnans uppgift som maka och moder intet förlo-

FRU ANNA BJÖRK.
ORDFÖRANDE I GEFLE
KVINNliga RÖSTRÄTT-
FÖRENING.

När ni härnäst köper skodon begär då att få se

Victoria
hängan

Prova dem och öfvertyga eder att de göra skäl för namnet "Damernas favorit".

VICTORIA-kängor säljas i finare skoaffärer öfverallt — i alla moderna färger och skinnsorter, till populära priser och tillverkas af Ludvig Traugott, Stockholm.

Reformatorns hem.

Hvarför jag förblifvit ungar.

VID EN TID, då problemet mannen och kvinnan är mera invecklad än någonsin, torde nedanstående strängt allvarliga bikt med dess skärpta själsanalys kunna påräkna att bli läst och begrundad. Genom sin ärliga sanningsprägel torde den knappast undgå att väcka opposition — ty sanningen skapar ju alltid opponenter — och vi äro beredda härpå, hvarför vi gärna skola hålla spalterna öppna för eventuella repliker i ämnet.

Herr Redaktör!

UNDER DEN ANDRA af ofvanstående rubriker fördes i våras ett lifligt meningsbyte på allmänhetens spalt i en daglig hufvudstadstidning. Äfven jag hade ett ord att säga i ämnet, men ett ord, som icke tycktes mig höra samman med de andras, därför att det ville dyka ned under lifvets sken till lifvets verkligheter. Det är detta ord, som jag nu skulle vilja uttala i Eder tidning — huru viss jag än är om att det skall förklinga utan eko, såsom innehållande en större dos sanning än människorna i allmänhet och kvinnorna i synnerhet ännu kunna mottaga.

Jag hade i min ungdom lyckan att stå en stor man nära. Världen kände honom aldrig fullt och helt. Han var en af dem, som få gå inkognito genom sin samtid, därför att de icke dyrka dess ideal; men äfven af en annan orsak, som skall framgå af dessa rader.

Han var vetenskapsman, och jag var hans lärjunge. Aldrig har jag sett en sådan kärlek till vetenskapen som hans; nämligen vetenskapen som ett ljus öfver landet och människosjälän, icke bara som skrämmässig teknik. Han gick till sitt vetenskapliga arbete som till en älskarinnas möte. Det låg en strålände klarhet öfver alla hans spår i vetandets värld. En strålände sol var också hans eget väsen, då han i förtroliga stunder öppnade sin själ för sina vänner, och särskildt då talet föll på hans "stora verk", den vetenskapliga lifsuppgift, som han ställt upp för sig, men som jag icke äger rätt att blotta. Oförgätliga äro mig dessa stunder, ty aldrig sedan dess har jag fått sola mig i en ande, så ren och klar och öfver själfviska syften upphöjd som hans.

Det oaktadt fanns öfver honom ett drag, som vi unge hade svårt att förstå. Var det bitterhet, var det sorgsenhet? Det kom på honom mången gång, då han icke trodde sig observerad, och det växte med åren, till dess han, den gladaste bland glada, slutligen vardt en tungsint man, på vars läppar leendet nästan flytt. Det förundrade oss ock, att han, med sin utomordentligt geniala begåfning, aldrig kunde samla sig till något helt. Hans stora verk blef aldrig skrifvet. Han nådde aldrig det högsta, mera än i enstaka ögonblick. Det var, som om han burit på en djup och sorgsen hemlighet — som om tvenne motsatta andar sletos om honom, och som om han måste sin kraft i denna inbördes kamp. Han var en sträng, som surrade och brast, utan att någonsin ge den fulla och klara ton, på hvilken vi så länge väntade och så säkert hade hoppats.

En gång skulle jag dock komma underfund med hans hemlighet. Och den dagen blef afgörande för mitt eget lifs daning.

Jag kunde icke undgå att se, att han utmärkte mig med sitt förtroende framför alla sina andra lärjungar. Han sökte mig med den faderlige vännens godhet och omsorger äfven utanför arbetsrummet. Sålunda kom jag också ofta i hans hem och lärde där känna hans hustru. Hon var en kvinna, som ännu i medelåldern ägde en stor personlig tjuvsningskraft.

REDAKTÖR CARL M. LINDH.

rar på att hon förbin- der den med omsorgen om andra och annat än de sina och det egna hemmet. Han menade, att Pontus Wikners ord: "Ju fler vårt hjärta kan omfatta, dess fullare slag skall det slå," gälla äfven den gifta kvinnan. Af hennes deltagande i samhällets lif väntade han sig, att hemlifvet väl skulle förändras, men ej försämrats, utan fördjupas, därigenom att hemmets kvinna vunne vidgade vyer och djupare, mer omväxlande idélif.

Med utgångspunkt i Geijers statsrättsliga uppfattning såg dr Wahlström frågan mot historisk bakgrund och mot det utrikespolitiska läget. Ett litet folk blir stort genom att öka antalet af sin aktiva, sin tänkande och handlande medborgarmassa. Den frågan ställes till 1908 års riksdag, om den vill fördubbla antalet af dem, som medvetet bära ansvaret för Sveriges väl. Med tanke på konungens vackra valspråk begära Sveriges kvinnor endast att få räknas till Sveriges folk.

Fröken M. Qvist framförde på ett lugnt och sympatiskt sätt socialdemokraternas åskådning. De kräfvade rösträtt för att få vara med om att ordna arbetet, lönerna, hemförhållandena, barn- och ungdomsvården. Mannen skänker ofta sin försörjningsplikt åt kvinnan. Hvarför då icke lika gärna skänka henne rösträtt. När inte hans egna barn intressera honom, hur kan då samhället intressera honom?

Lektor Starbäck gaf en kort öfversikt af frågans läge i riksdagen och ögonblickets situation. Statsministerns skäl att vänta, tills han sett verkningarna af det nya systemet, föreföll honom egendomligt. Det lät, som om regeringen tänkte sig bli sittande till 1917.

I ett briljant anförande kom dr G. Petrini in på en mängd praktiska förhållanden, som sammanhånga med kvinnans omyndighet. Hon fruktade för den upprifvande kampen och den ständiga förhållningens och de svikna löftenas politik.

Talens långa rad afbröts upprepade gånger af vacker och stämningfull musik och sång. Slutligen antogs centralstyrelsens resolution, så lydande:

Män och kvinnor till ett antal af 7- å 800, samlade till offentligt möte i Gästle den 9 januari 1908, protestera mot regeringens beslut att — trots landets opinion — icke framlägga proposition om politiskt medborgarskap för kvinnor vid innevarande års riksdag. Mötet uttalar, att för den starkare rösträttskamp, som kvinnorna nu måste upplaga, bär regeringen ansvaret.

Det minnesrika mötet afslutades på aftonen med en animerad fest på Strandhotellet.

JENNY VELANDER.

INGEMAR VON MELSTED:

Två dikter.

Sjuksköterskan.

FÄSTNINGEN är tagen!
I den stilla gården
ligger kämpen slagen.
I den stilla gården

af den milda kvinnan
lider han sitt öde,
ler mot vårdarinnan.
Sårade och döde

på den kalla marken
kvida eller tiga.
Läkarn, patriarken
synas stilla stiga

mellan lik och lefvande.
Tysta sjuksoldater
lyfta varsamt, trefvande,
stupade kamrater.

Ännu kännes röken,
krutet, öfver platsen.
Sakta gifver fröken
kämpen läkesatsen.

Hemfärden.

JÄRNVAGSVAGNEN sakta skakar
ut från dammig hufvudstad.
Farmor slumrar, sonson makar
hennes korgar uti rad.

Efter dagens svåra möda
resa de till sin station.
Gummans händer hårda, röda.
Pojken hvisslar glad i ton.

Från den bråda köpenskapen
vid det stora torgets stånd
far hon hem med sina vapen.
Med sitt goda gossförstånd

tänker han på yrkesdaten.
Huru laget sprängde berg!
Huru sedan middagsmaten
med den klara dryckens färg

smakade det glada laget.
Pojkens kropp är knotig, böjd
af det städse tunga taget,
men han blickar lugn och nöjd.

Tåget stannar vid stationen,
släktingarne stiga af.
Pojken hvisslar glad i tonen,
gumman stapplar vid sin staf.

Sveriges på en gång elegantaste och mest användbara modejournal för hemmen.

Iduns Modellkatalog

Fyra rikhaltiga säsonghäften årligen. Koloreradt omslag. Prenumerationspris 2.20 för helt år — 60 öre pr häfte.

Oumbärlig för alla sömmerskor och alla hem.

Nu är tid att prenumerera.

Fransmännen skulle kallat henne en "charmeuse". Hvad som framför allt frapperade i umgänget, var hennes väsens mjukhet och blidhet. Det var något kattlikt i detta på en gång inställsamma och elektriska. Hennes sätt mot honom var idel solsken och vänlighet; och han visade henne äfven utanför hemmet mera ömhetsbetygelser än äkta män pläga. Det ansågs också allmänt som ett mer än vanligt lyckligt äktenskap. Men den mest afundade parten var icke hon, utan han; enär hans öppna och fria sätt stack af emot det konventionella och sålunda stötte en del folk, såsom "egenheter" alltid göra.

Så kom en dag, då äfven jag kände kärleken börja sjunga i min själ, och det egna hemmets lycka började taga fastare konturer för min längtande blick. Hvad var naturligare än att jag till sist uppsökte min faderlige vän för att delge honom min lyckodrom.

Han satt vid fönstret i sitt arbetsrum, då han mottog min bikt, och jag kunde icke se hans ansikte; det var vänt utåt, han syntes försjunken i betraktande af solen, som just höll på att gå ned öfver det bleka och aftärda novemberlandskapet. Till min utomordentliga öfverraskning kom från hans läppar intet ord af lyckönskan eller vänskapligt deltagande. Han satt tyst och stilla en minut eller två; därpå reste han sig, tvärt, som han fattat ett beslut, och med en känsla af ångest såg jag nu hans ansikte förvandladt af en ålderdomlighet och dödsblekhet, som jag aldrig förr sett däri. Han tog min hand och sade:

"Du har nu gifvit mig ett stort förtroende, jag vill svara med att för dig bekänna en hemlighet, som ingen ännu fått veta eller tyckes ana. Du kan betrakta det som ett testamente — att öppnas för världen, när jag och hon ej mera äro till."

Han gick till ett skåp, där han plägade förvara sina dyrbaste anteckningar, framtog ur ett lönligt fack ett papper och läste med låg ton, då och då afbruten af en darrning, följande:

Reformatorns hem.

Dikt och bikt.

Ett försöksfält, där hans idéer skola dräpas i smått, innan de gå ut i världen för att kämpa i stort: detta är reformatorns hem.

En korrektionsanstalt, där hans kraft småningom krymper samman och dör inom de små synpunkternas och de hvardagliga förödmjukelsernas tvångströja. —

En undangömd vrå, där hans ringa själfkänsla alldeles tvinar bort under den misstro, som omger hvarje hans sträfvan, och den glömska, som beskäres hvarje hans önskan.

En premieringsinrättning, där det visas uppmärksamhet, minnesgodhet och aktning för allt som icke är af hans anda, där det lyser sol öfver allt som går hans gärning emot, där den minsta ovederbörande tillerkännes vitsord emot honom, där den lägsta syssla har företräde framför hans tjänst: det är reformatorns hem.

Är luften hans element som örnen — hemmet bjuder på det friskaste och klaraste vatten. Är kött hans näring som lejonets — hemmet bjuder på kostelig vegetabilisk näring. Är Maria hans längtan som frälsarens — hemmet fylles ända till randen af Marthadygder.

En våg, där hans åsikter väga som fjäder, men andras som bly, där uppoffringar för honom tynga som järn, men för andra som dun. —

En redutt, framskjuten in på hans hjärta af världens anda, så att han aldrig må finna en fristad mot världens synpunkter, som det är hans kall att förvandla. —

En valplats, där han, uttröttad af kampen ute

i världen, måste fortsätta kampen för sitt lifs gärning och sin själs frälsning ända till lifvets slut. —

En black om foten, att hans gång till målet måtte blifva så tung som möjligt — en tagg på vingen, att han aldrig måtte få hvila, lik sporrvipan, som ådrog sig den gamle Allahs vrede: det är reformatorns hem.

Ett tempel, rest till heder åt de gudar, som han förnekar — en vacker gård, inredd efter andras smak, till andras hvila och vederkvickelse, väntande sin rätte herre att välkomnas och välsignas, då reformatorn icke längre står i vägen: det är reformatorns hem.

— — Jag kunde intet säga. Vi sutto båda tysta. Så började han tala igen, alltjämt vänt mot den nedgående solen — aldrig skall jag glömma hans skälfvande ton och röst:

"Min barndom har förlutit i hägnet af en kvinna, som aldrig sökte sitt. Min mandom är kedjad vid en kvinna, som här på jorden söker endast och allenast sitt: sitt hem, sin nivå, sin smak, sin lycka, sin man . . . Jag behöfver endast afkläda mig min personlighet, öfvergifva mitt reformatorskall, bena och slätkamma håret och klifva med värdiga steg på gatan — jag behöfver endast bli de andra lik, och jag tror att jag skulle ännu kunna återvinna hennes hjärta och äga det så helt som någonsin en man ägt en kvinnas!

"Men hvarför säger jag dig detta? Därför att jag hoppades på dig som min rätte arftagare. Och därför att du nu står på skiljevägen. Ty detta vill jag säga dig, att mitt öde är icke ett undantagsöde. Det är typiskt, naturligt, nödvändigt. Det måste vara så i liknande situation. Ty duger icke hon" — han vände hufvudet till mig, och hans blick fick något fientligt, nästan hotande — "så duga de andra ännu mindre. Den sanna kvinnan finnes lika litet i verkligheten som de blå bergen — de äro blott till genom att ses på afstånd. Det är en optisk illusion och ingenting annat. På närmare håll visa sig alla berg och kvinnor grå.

"Hon följer således blott sin natur. En moder kan förlåta en son hans andliga öfverlägsenhet; men en hustru förlåter icke sin makes — om den är så stor, att den icke längre har fotfäste på jorden. Hon har sitt element, och han har sitt. Skola de blifva vid att levva samman, då måste den ene draga den andre till sig, på bekostnad af hans lifsbetingelser.

"Har du hört talas om fiskörnen, som slog sina klor i gäddan, men blef af henne dragen ned i djupet? Detta är historien om reformatorn — missionären, personligheten, geniet, hvad du vill — och kvinnan. Det är för bägge en kamp för lifvet. Det är ingens fel. De lyda bägge sitt väsens lag. Men ju sannare och sundare de båda äro — d. v. s. ju mera själfbunden hon och ju mindre själfbunden han — desto säkrare blir hon den segrande. Dessutom skola de andra fiskarne hjälpa henne; men örnen är ensam och får ingen hjälp. Och så skall hon draga honom ned — från hans ljusa, klara, fria rike — ned i sumpen och dyn, till de andra fiskarne . . ."

Han tystnade, liksom om rösten tagit alldeles slut. Så stod han upp och gick fram och åter i rummet. Jag vågade en sakta fråga: "Har du då icke talat med henne?"

"Ack, tala, tala — hvad gagnar tal, då det aldrig hinner fram! Människors öron äro portar till befästa borgar, och endast lögnen och smickret finna porten hög och vägen bred! Luften på denna jord är tjock af tal, som aldrig sluppit in — det har studsat mot örnen som mot en karantänsinrättning — och det är detsannaste talet, som omsorgsfullast stänges ute, att

det icke måtte förgifta människors dyrkan af sig själfva."

Han teg åter, och jag sade: "Men hvarför då icke frigöra sig?"

Han log ett skärande bittert leende. "Ja, hvarför? Hvarför ställer icke alkoholisten glaset ifrån sig, då han vet att det gömmer hans ofärd? Valet är ju så enkelt och så klart: glaset eller Gud, kvinnan eller Gud — ty ingen kan tjäna två herrar. Men du vet icke, du unge man, att det finnes en *feminalism*, som förgiftar viljan lika väl som alkoholism och morfinism — jag talar icke om sinneslust till kvinnor — jag talar icke om banaliteter — jag menar det som binder en man vid en särskild kvinna bortom godt och ondt och rätt och förnuft.

"Hvarför jag icke går? Därför att de glittrande fjällen i vattenbrynet ha trolltagit mig, därför att jag är döfvad att älska henne som alkoholisten älskar sitt glas — där är både sot och bot, är det hans helvete, så är det också hans himmel och glömska och tröst. Och därför att äfven hon står under domen. Äfven hon älskar, ovetande, mig. Hon älskar bland andra också mig.

"Ty det går dock icke så lätt" — han stannade och stod hög och rak framför mig — "att blifva mig kvitt. Jag är icke så lätt att skudda af sig och komma ifrån, som hon kanske tror. Den som engång känt suset af örnens vinge och beröringen af hans klo, blir sig aldrig mera lik — finner aldrig friden igen hos de andra fiskarne i sumpen och dyn . . . Skild från mig, ensam eller i en annans hem, skall hennes själ gråta efter min. Och jag har aldrig kunnat uthärda att höra ett barns kvidan — —

"Jag skulle gått då jag var ung och stark — som du. Ungdomen är kärlekens tid, och den är ock försakelsens. Men det var ingen som lärde mig. Och nu är jag för gammal. Det finns ingen bot för min svaghet, intet räddningshem för min last. Nu kan jag ej längre — Gud hjälpe mig! Jag måste hålla fast — och jag känner hur jag sjunker — nedåt, ständigt nedåt — den ena vingpennan faller af mig efter den andra — snart skall jag ej mera kunna se solen — — jag känner det, mitt stora verk blir aldrig skrifvet — och så skall jag stå på redovisningens dag med tomma händer — — Gud, Gud, du gaf mig ett pund och här kommer jag tillbaka med dessa två tomma händer — jag har förspillt ditt arf. svikit din tjänst, förrådt och förskingrat dig för en kvinnas skull!"

Han störtade ut ur rummet, med ansiktet begrafvet i händerna, och föll ned i en soffa i rummet bredvid. I samma ögonblick öppnades en dörr från den inre våningen — jag hörde en älsklig kvinnoröst utbrista med uttryck af djupaste deltagande: "Käre, välsignade, hvad är det" — och jag hörde svaret, framstött ord för ord: "Det — är — ingenting — älskade!"

— — — — —
Ja, herr Redaktör, detta minne har bestämt mitt lif. Mina örons vindbryggor voro nedfälda i den stunden, och sanningen tågade rätt in i min själ. Den gaf mig kraft att försaka — i ungdomens tid, då man ännu äger kraft att försaka lyckan.

Detta är nu längesedan. Min väg har varit tung och grå, och när jag nu ser tillbaka på den, så synes mig föga uträttadt. Dock vet jag, att jag gifvit hvad jag kunnat; och därför ser jag utan fara emot redovisningens annalkande dag.

Herr Redaktör! Jag har känt mig äga en mission utanför hvardagen och tidsandan. Se där orsaken, hvarför jag förblifvit unkarl!

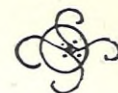
PETRUS EREMITA.

Skönhet är makt.

För hvarje dam torde det vara af största intresse att taga kännedom om sättet för en rationell hudvård. Detta tillfälle gifves i de värdefulla praktiska råd som erhållas uti vår stora bok afhandlande **Skönhetens hemlighet**. Boken erhålles gratis och franko. Tillskrif oss i dag.

Parfymeri Louise,
— Stockholm. —

SKEPP SOM SEGLA FÖRBI

EN HISTORIA FRÅN ÖSTERLAND AF ELSA LINDBERG-DOVLETTE. MED ORIGINALTECKNINGAR FÖR IDUN AF OLLE HJORTZBERG.

(Forts. och slut fr. föreg. nr.)

I FATMA SULTANAS ljusa paviljong, där väggarna, enligt persisk sed, äro af idel himmelsblå kakel, stå tvenne höga mangaler* af blänkande koppar. Rökelsen höjer sig alltjämt därur, liksom ur en aldrig sinande källa, speglade sig med förstörade linjer i kopparns bucklor. Med sin tunga doft förvirrar den tanken och skymmer ögat med sin blåbleka dimma, så att allt förnimmes otydligt och fantastiskt. Och färger röra sig däri liksom i lefvande spel. Det är en hel mängd kvinnor här, och deras granna kläder och de brokiga, orientaliska mattorna, hvaröfver de röra sig eller sitta med korslagda ben, bilda en färgernas lysande rikedom. Här är rödt som rubin och grönt som smaragd, här är blått och gult och allt af dess skiftningar som finnes. Det brinner och lyser och mattar ögat till öfvermått. Hårda fingrar slå alltjämt mot cymbalens svängande trumskinn en enformig takt, som aldrig mattas af och liksom tvingande hamrar sig in i den, som måste höra på.

En kvinna i en vid burnus af denna skarpa ton af ultramarin, som härskar öfver alla andra färger och som endast kan frambringas i Orienten, sitter fiedhukad mellan mangalerna, helt in i rökelsens förvirrande ånga. Hennes ögon äro slutna som en döds under blåtunga ögonlock, men hennes smala kinder äro målade röda som en lefvandes. Det är Fatma Sultana med pärlor i håret och turkosens blida blå lysande öfver pannan.

Hennes små händer äro färgade gula af henna** som till en högtid. Dessa små händer ha hjälplöst sökt efter något att hålla sig fast vid. De ha blott funnit hvarandra. Och som rädda fåglar i ängslig förening gömma de sig in i burnusens veck.

Tyngre och tyngre lägrar sig rökelsen likt ett huckle öfver Fatma Sultanas hufvud. Och till henne talar undergöerskan halft sjungande med nasal, entonig stämma. Då och då falla de andra kvinnorna in, liksom eggande i höga, vilda skri, såsom när man het-sar ett djur, som jagats trött.

— — — "Fången är din fria ande! Statt upp, mitt lamm, ropa och kalla! Fången är din ande af giaours*** främmande skepp! Statt upp, min dufva, ropa och kalla! Se skeppet seglar stolt öfver fjärran vatten! Statt upp, mitt hjärtas barn! Du näktergalens ros, ropa och kalla! Ty din ande är fången!"

— — — Med stela afmätta handrörelser och stolt sträckt hals börjar Zohra, den egyptiska besvärjerskan, växande liksom en röd purpurväg upp ur rökelsens töcken, sin långsamt glidande dans. Hon är ormsmidig och slingrande. Hennes kropp skymtar bronsbrun under det röda silkets genomskinlighet. Hon är tatuerad i blått öfver pannan, nålfina tecken

ZOHRA, DEN EGYPTISKA BESVÄRJERSKAN, BÖRJAR SIN LÅNGSAMT GLIDANDE DANS.

med symbolisk betydelse. Med guldtråd är hennes hår flätadt och samladt till glänsande bågar rundt om öronen. Om fotlederna bär hon förgyllda ringar, som sakta klinga en darande, spröd ton, när hon för dem samman under dansen. Hon rör sig som i bedöfvelse. Endast händernas mystiska, stela rörelser och fötternas glidande, osynligt under de långa sifverfransade fällarna — visa, att hon ej är en fantom, som kommit till af färgdunster och rökelsens berusning. Förgäfves eggade de andra kvinnorna henne med rop. Allt långsammare rör hon sig i besvärjelsens afmätta kretsar, liksom domnande. Då börja de andra kvinnorna att vifta med silkesdukar och pannkläden. Där äro de svafvelgula och eldröda. Likt brinnande lågor hväsa de i luften. De röras häftigare och häftigare upp och ned. De fläkta likt flammor, som sträcka sig ut och slicka med hetsande eldtungor luften.

Undergöerskan har räckt Zohra tvenne krökta knifvar, som hon först tryckt mot Fatma Sultanas panna, och så börjar besvärjelsen mot det "onda ögat", som hvilar öfver huset. Hon rör sig hastigare och hastigare. Hennes kropp blir till idel vaggande små purpurvägor.

Hennes skuldror och bröst darra. Hon trycker knifvarnas spetsar mot sin vaggande hals. Hon korsar dem öfver sitt hufvud liksom till anfall mot en fiende. Den långa veckade silkeskjolen lyfter sig ut och dess silfverskodda kant blir till ett blänkande hjul, som ständigt rullar omkring henne. Och alla de pärlband och kedjor af sekiner hon bär förbytas till ett glittrande virrvarr af strålar och ljusspel, som släckes och tändes i nyckfull följd. Tills alltsammans med ens blir slut och hon sjunker ned på mattan, hopfallen lik en liflös massa purpursilke och smycken.

Undergöerskan strör alltjämt det mystiska, grå stoffet öfver elden, som knastrande förtär det och sänder tät rökelse upp i luften. Djupare och djupare sänkes Fatma Sultanas panna. Som i yrsel hör hon undergöerskans ständigt manande röst. Och cymbalens hårda omutliga knackning tyckes henne hamra rätt in i hjärnan. Kvinnornas rop pina i hennes öron likt nålar, som ständigt rista på samma ställe. Och hon tycker sig förtäras och förintas af allt det starka i färger och rop och dans.

— — — "Ljus föder ljus, eld loc-kar eld, anden var ljuset i din kropp och när anden är borta, är ljuset slocknadt och din kropp måste förtvina — — Statt upp, du turkosernas dotter, ropa och kalla! — — Statt upp, du blom-mornas syster, ropa och kalla! — —"

På Zohras hufvud trycker undergöerskan en krona af tända ljus. Och med hals och rygg i en enda rak linje, tyckes besvärjerskan likt en blomma växa upp från mattan och börjar långsamt dansa ljusets mystiska dans för att kalla åter skeppet, som fångat anden. Likt en prästinna från ett hemlighetsfullt tempel, där gigantiska stengudomligheter tillbedjas, synes hon. Men åter viftade grella dukarna i luften och hårdare slå knogarna mot tamburiner

och cymbaler. Och hastigare börjar besvärjerskan vrida sig rundt om sig själf, medan fötterna knappt flytta sig i omärkliga fjät och fotledens gyllene ringar klinga sin höga, spröda ton. Snabbare, alltjämt snabbare går dansen, till dess att hon så hastigt snurrar rundt, att kronans ljuslågor krympa samman till små stickande blå fläckar, utan att en enda slocknar. Kvinnorna fortfara att egga hvarandra med rop. Undergöerskans röst blir hes och klanglös, men alltjämt klagar hon och ropar. — Det är en bedöfvelsens yrsel öfver dem alla. De märka ej ens, att den blå burnusen ej mer är där mellan de stora mangalerna.

Förvirrad och domnad, som i yrsel, står Fatma Sultana ensam i sin haremsträdgård. Ännu har hon i öronen ropen och den monotona danstakten och i ögonen ännu färgernas virrvarr.

Öfver Marmarahafvet och Bosporen är det dimma i kväll. Och likt vilsnå fåglar skria skeppen och varna. De främmande, vilda ljuden komma en att tänka sig gigantiska vidunder där bakom töcknet.

* En sorts öppen orientalsk eldstad, som är flyttbar och eldas med träkol och användes både som spis och kakelugn, utan rökfång.

** Ett gult färgämne.

*** Giaour = muhamedanernas smädeord på de kristna.

LUZERN

⊗ Förmäm vistelseort under sommaren. ⊗

Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön.

G:D HOTEL NATIONAL

Rum från 4 kr. • Ill. prospekt gratis.

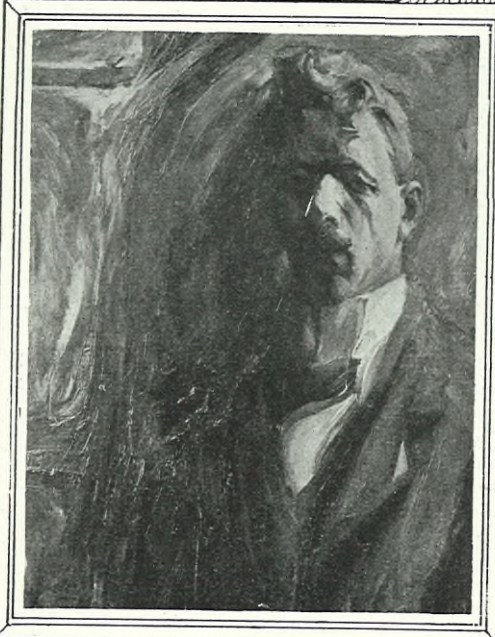
FRÅN OCH MED måndagen d. 20 d:s är i Konstnärshuset anordnad en utställning upp-tagande verk af fransmännen Ro-din och Cottet samt svensken Zoir.

SOM EN NYDANARE och gränsvigdare inom den moderna skulp-turala konsten står Auguste Rodin. Hans lif har varit som den sakta framvällande floden, bit för bit har han lagt nya områden af de mänskliga lifsfenomenen under sin konstsherravälde och allt djupare har han trängt ned i människosjälens. Lik en skog växer hans produktion från dag till dag och ingen tid låter han gå förlorad. Man vandrar omkring bland hans otaliga verk, känner sin häpnad växa inför hans fantasifrodighet och uppfinningsförmåga och man frågar sig slutligen: hvilka äro dessa två händer, som låtit denna värld taga gestalt?

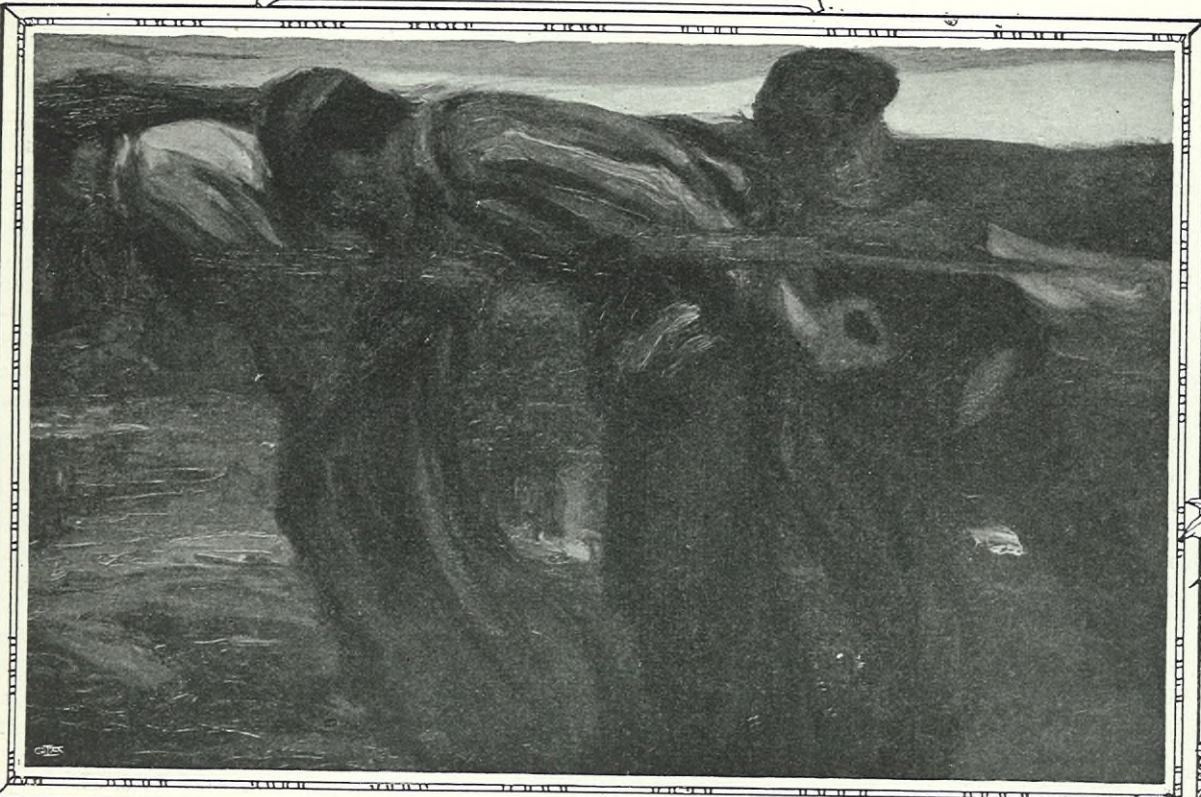
Man kan inte undgå att tänka huru små och bräckliga ett par människohänder äro, hur snart de blifva uttrötade och huru kort den tid är, under hvilken de förmå verka. Man begär att få be-trakta dessa händer, som lefvat hundra, nej, tusen händers lif, och man önskar att se den man, som behärskar dessa händer.

Han är en gubbe och hans lif är drömmarens och tänkarens. Under den långa, sakta framglidande utvecklingsperiod han genom-gått — om dagarna syssel-att med att för sitt uppe-hålles skull pryda enskilda och offentliga byggnader med smärre skulpturverk, om kvällarna och nätterna pröfvande att finna vägen till sig själf genom ihärdigt tänkande och sökande — såg han till sist sitt mål.

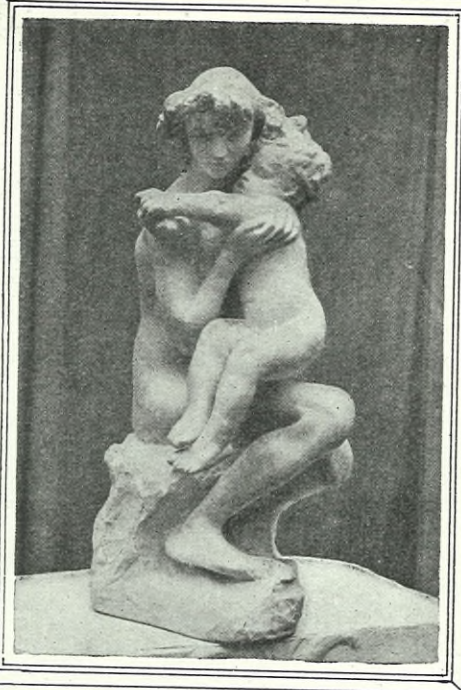
Han fann att plastiken enligt de häfdvunna begrep-pen saknade allt värde för honom, för hvad han ville uttrycka. Han förkastade allt, som hade med pose, gruppe-ring, komposition att göra. För honom existerade en-dast en mängd lefvande ytor, allt var lif, och det uttrycksmedel han funnit, sökte uteslutande afspegla detta lif. Ett föremål lefde i alla sina linjer, ingenting var ringa eller oväsenligt. Men hos människokroppen fanns detta lif hemlighetsfullare, mäktigare, med evig-hetsprägel. Människan i sin nakenhet var för honom ett tempel, och det fanns tusen

EMIL ZOIR: SJÄLFPORTRÄTT. I UFFIZIGALLERIET.

E. ZOIR: TUNGA FJÄT. OLJEMÅLNING

A. RODIN: BROR OCH SYSTER.

och åter tusen sådana tempel, alla olika och alla lefvande. Men det gällde att visa att samma Gud hade tagit sin bo-ning i dem alla.

“Man kan förundras och känna sig osäker inför ett och annat af Rodins verk,” säger Nordensvan. “Men ur dem alla talar den kraftigaste person-lighetskänsla. Rodin kan förefalla oklar, bisarr, men han behär-skar alltid sitt temperament, hans konst är hans egen. Någon har sagt, att han drifver själen ut i kroppens yttre. Det är träf-fande, karaktäristiken i hans bilder kommer inifrån, men han glömmer aldrig att det är i formen han har att uttrycka sin tanke.”

Den svenske konstnären Emil Zoir, som nu utställer vid sidan af två ryktbara fransmän, har själf fullbordat sin konstnärliga utveckling i främmande land, där han under de senare åren ådragit sig mycken uppmärksamhet.

Carl Emil Zoir är född i Göteborg, vid vars tekniska skola han studera arkitektur, men reste sedan utomlands och fullbordade sina stu-dier som konstnär vid akademierna i Florens och Rom. Den senare lämnade han våren 1904 och tog redan 1905 andra medaljen i Liège samt vid världsut-

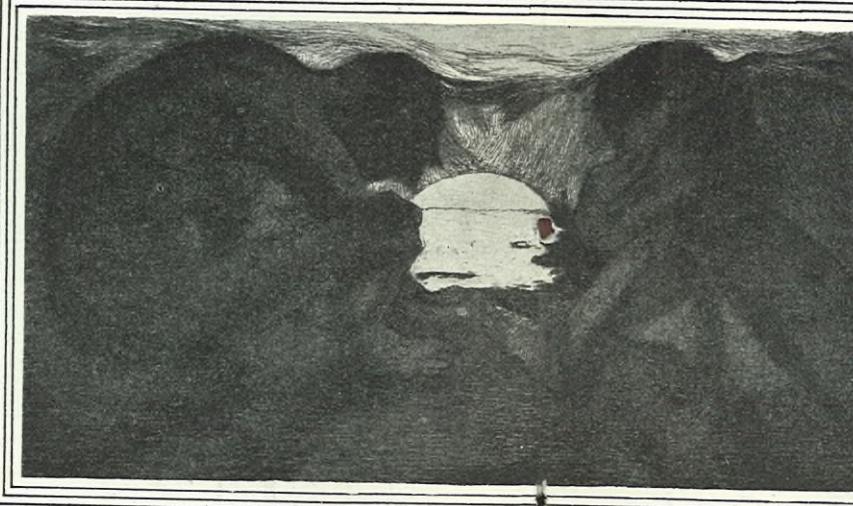
EN MÄRKLIG KONSTUTSTÄLLNING

AUGUSTE RODIN FRAMFÖR SINA STATYER VICTOR HUGO

A. RODIN: SKAPELSEN

ETSNING AF EMIL ZOIR: TILLBEDJAN

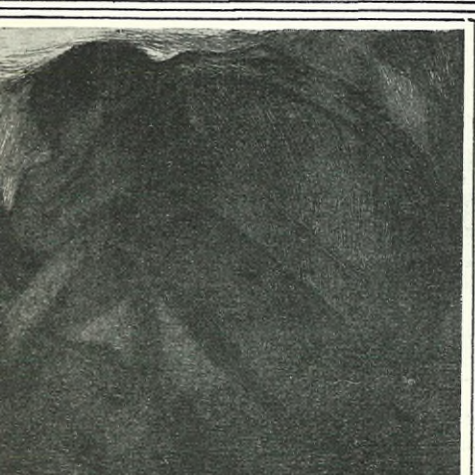
STUTSTÄLLNING

VICTOR HUGO OCH TÄNKAREN

PELSEN

DIR: TILLBEDJAN

A. RODIN: KYSSEN

ställningen i Milano stora guldmedaljen. Samma år kallades han till hedersledamot af kungl. akademien för de sköna konsterna i denna stad, och erhöll det hedrande uppdraget att för "de berömda konstnärernas sal" i "Uffizi-

galleriet" i Florens måla sitt självporträtt.

På förra årets Paris-salong blef hans porträtt af konstnären Ch. Cottet mycket uppmärksammat. På en utställning i Malmö har han exponerat etsningar och kolteckningar, en triptyk "På djupet", en oljemålning "Tunga fjät" samt ett porträtt af sin hustru, som äfven är utöfvande artist och har en liffull pensel.

Hans "Tunga fjät" är en af dessa konturlösa målningar, inför hvilka ögat först irrar omkring utan fäste. Det är kaos, färger, tunga och mörka, som glida in i hvarandra, men i hvilka det lever något, som efterhand utlöser sig i form och i kamp. Man skönjer småningom några människogestalter intvingade i den hårda mödans tvångströja — och det hela blir ett tungt färgackord, som i sin mörka stämning rymmer en sida af lifstragedien.

"Påverkad af Rodin och Carrière utmärker sig Zoirs konst, som helst

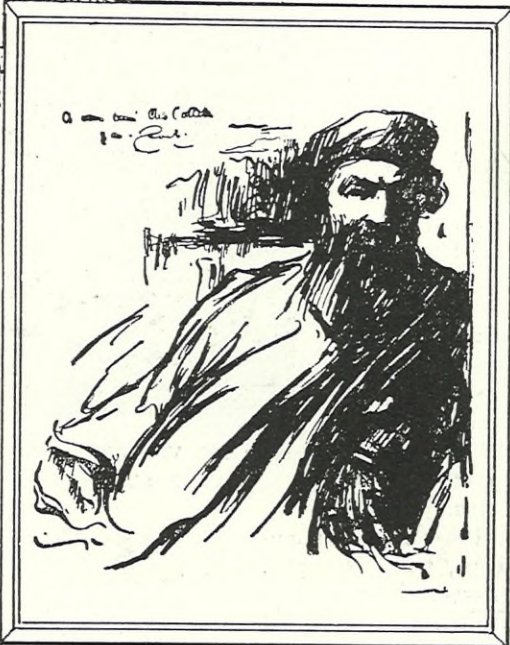
DE UTSTÄLLDA alstren bestå af skulpturer af Rodin, målningar af Cottet samt etsningar och målningar af Zoir.

söker enkla motiv med tung och allvarlig tendens, för en dekorativ linjeföring och förakt för färgen," skriver en pariskorrespondent. "Som etsare är han därför intressantare än som målare. Impressionist till hela sin anläggning, är han ingen "ljusmålare" och söker effekter ej i starkare eller svagare ljusstyrka, utan låter nästan uteslutande leda sig af en sträfvande efter dekorativt verkan. Därför förekomma hans svarta ytor och djärfva, till och med brutala, linjer ofta som vore de tillkomna utan hänsyn till naturen, endast för att realisera en a priori vald effekt. Det gäller att pressa fram ett totalintryck, som uttrycker vissa stämningar. Dessa äro ibland något oklara. Men trots oklarheten är det något i Zoirs konst, som intresserar, något manligt och hänsynslöst, något eget. Också sättes han ganska högt t. ex. af en mästare som Cottet."

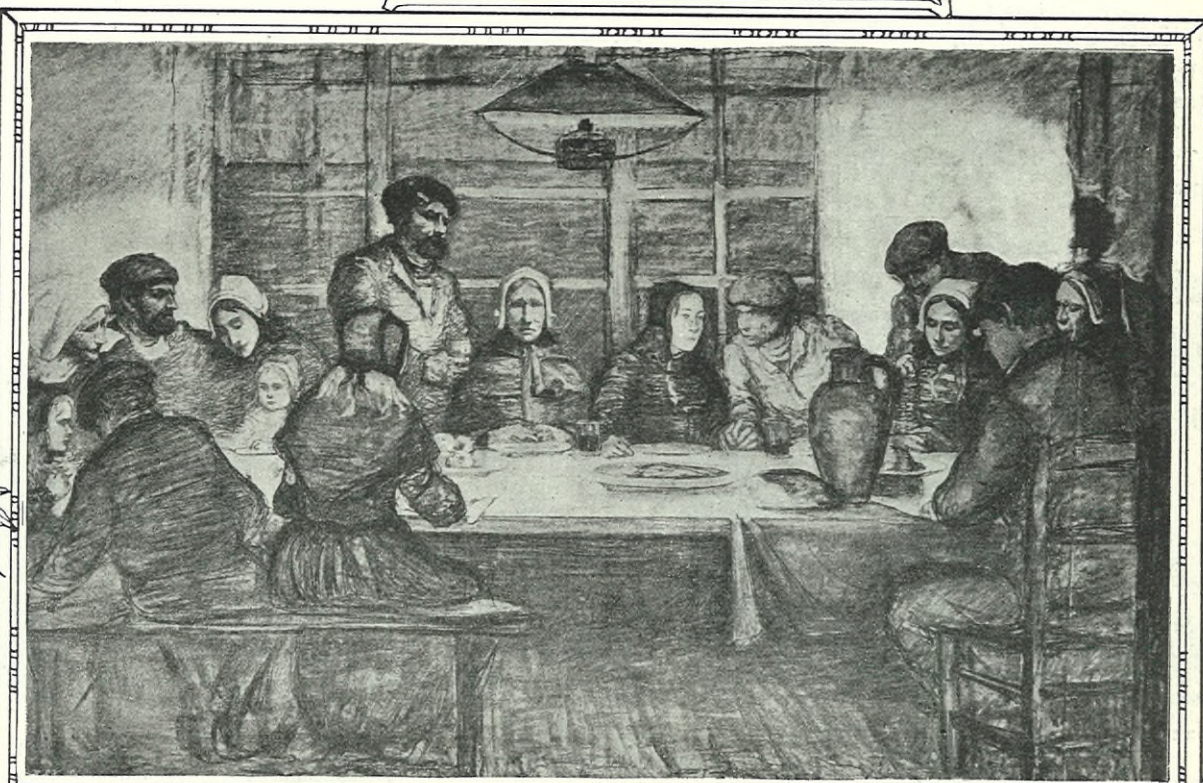
Den franske målaren Charles Cottet är elev af Puvis de Chavannes och Roll. Han målade först landskap, figurer, marin, venezianska och egyptiska motiv med rik färgållning, men öfvergick

sedan till stämningar och scener från Bretagne och har inom denna ämneskrets att uppvisa betydande alster. Hans märkligaste arbete hittills är triptyken *Afskedsmåltiden* — *de som afresa* — *de som stanna*, hvilken finnes i Luxembourg. Enkel och stor i hållning, skildrar den på ett verkligt gripande sätt de bortdragande fiskarna, deras sista måltid i hemmet, där familjen är samlad kring lampen, och stämningen öfver fartyget, när det afseglar i natten och öfver de kvarlämnade kvinnorna och barnen, som från stranden blicka ut öfver havet. —

De tre konstnärer, med hvilka publiken genom den nu stundande utställningen får stifta nära bekantskap, representera starkt den närvarande tidens dristiga vägbrytning mot nya ideal och torde därför kunna påräkna intresse.

E. ZOIR: PORTRÄTT AF CHARLES COTTET

CHARLES COTTET: AFSKEDSMÅLTIDEN. OLJEMÅLNING

Inga stjärnor våga sig fram. Och dimman står så tätt omkring henne, att trädgårdens alla träd äro dolda som bakom förhängen. Hon är som skild från hela världen, så helt ensam. Blott skeppens stora skrin tränga sig in på henne, liksom om de kallade henne. Hon känner dimmans våta andedräkt öfver sin panna. Det hänger droppar likt tårar i hennes hår. Och det är, som om något grät öfver henne.

Hvad hjälpa alla Fatma Sultanas blå turkoser? Hvad kan den lilla amuletteten göra för henne? Ej kunna de tusende orden ur koran rädda henne.— Ty sådant var hennes öde.

Kroppen söker sin fångna ande. Men kroppen är så svag och förvirrande hjälplös. Fatma Sultana trefvar sig omedvetet ned mot vattnet, liksom dragen af en hemlig makt. Hon söker sig fram utefter haremsmuren.

Att det gick så lätt att öppna porten, som leder ned till vågorna! Hon hade ej ens velat det, blott fingrat på låset. Men den öppnade sig ljudlöst, liksom om en mystisk kraft vridit den bakåt. Hon ser intet vatten, blott dimmans molnvägg.

Men i samma ögonblick glider den elektriska strålkastaren från ett skepp därute liksom sökande in och ut efter Skutaris kust.

I ett nu klyfves dimman plötsligt framför murens öppnade port. Med sin hvita spets skär sig strålkastaren genom töcknet och stannar framför Fatma Sultanas haremsträdgård, som om nu den funnit, det den sökt.

Så mycket ljus på en gång! Fatma Sultana sträcker ut händerna, som om hon mottog något. Det var undret! Nu var skeppet, som fångat hennes ande, åter här.

Mellan henne och skeppet är som en hvit väg af flödande ljus. Däröfver skall anden komma till henne. Men anden är starkare än den svaga, trötta kroppen. Anden lockar, drager. Och med de vidöppna ögonen mättade af ljus och händerna alltjämt framåtsträckta, liksom famnande det ofattliga, skrider Fatma Sultana ut på den hvita ljusvägen — dragen, lockad, oemotståndligt likt en vilsen fjäril af ljuset — — —

Där inne hetsa alltjämt ropen. Dansen går vildare. Och sången blir till skri. De höra ej ens, att något sjönk in i vattnet.

Ty i samma ögonblick är det ett skepp, som seglar förbi.

MED DE VIDÖPPNA ÖGONEN MÄTTADE AF LJUS SKRIDER FATMA SULTANA UT PÅ DEN HVITA LJUSVÄGEN.

En textil ateljé,

mindre känd och utpuffad än de, om hvilka det alltid talas men som utsändt många goda arbeten, är systrarna Hultgrens handarbetsaffär, Brunnsgatan.

I den lilla vackra lokalen med sin intima prägel, där tre systrar dela arbetet sig emellan, tas man emot mera som gäst än som kund, kan i god ro välja och pröfva och leta ut något för sin smak. Ett prof på hvad ateljén kan åstadkomma af större arbeten är den vackra fana af hvitt siden med infälldt applikationsarbete, som nu tillhör Örebro skytteförening. Vi meddela här en bild af densamma, som dock icke ger fullgod föreställning om den smak och omsorg, hvarmed arbetet var utfördt. Det sidenstandar man kunde beundra vid invigningen af K. F. U. K:s nya hem, hade äfvenledes utgått från systrarna Hultgrens' ateljé och var en vacker skänk af innehafvarinnorna till föreningen.

Göthstugan på Kolmården.

I NÄRHETEN af Krokeks gamla kyrka är den s. k. Göthstugan belägen, på sin tid kyrkovaktarebostad för dåvarande kyrkovaktaren Göthe, som tjänat soldat under fältaget mot Norge. I denna gamla stuga bor ännu i dag hans efterlevande maka, Stina, född år 1824, och sedermera ha äfven hennes båda äldre systrar Lotta och Ulla, vordna änkor, inflyttat i stugan och försörja de sig nu hufvudsakligast på handarbete, spinna blånor, sticka strumpor och klippa mattor. Äfven ha de inrättat ett mindre, välrenommeradt karamellskokeri, och förbipaserande från såväl stad som land göra ofta uppköp af den goda varan, ja, stundom kan det falla någon in att på skämt köpa upp hela lagret. Gummorna är alltid glada och gemytliga och besökas därför gärna af ung och gammal, fattig och rik, och ständigt råder det bästa förhållande mellan de gamla systrarna sins emellan.

måltiden undanröjda, och köket så fint som ett dockskåp.

Under tiden hade mannen (som inom parentes sagdt är löjtnant) tagit in vatten i karaffiner och handkannor samt tändt brasor i soffrummen, och sedan s ogo vi oss ned i lugn och ro till en stunds samspråk, som naturligt nog äfven rörde sig kring fördelarna af att ej ha jungfru.

Mina vänner Z. hade kanske nog de sista åren haft otur med tjänare och därför blifvit mer än vanligt trötta på dem: en hade blifvit sjuk, en annan "slog sönder så mycket hon fick tag i", en tredje var ute om nätterna, en stod och lyssnade vid dörrarna, läste familjens

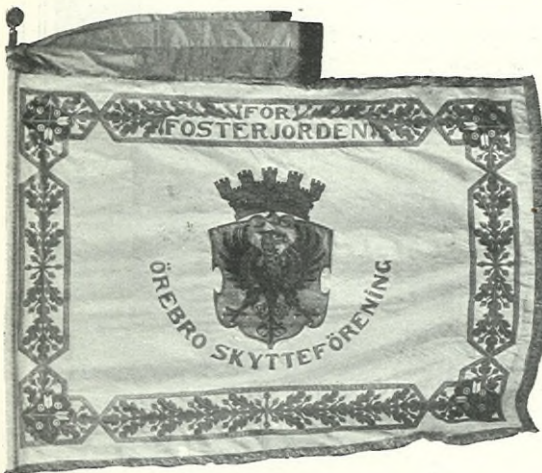
Ett solidar-hem.

Skiss för Idun af Margot W.

FRÅGAN OM hemmens rationella skötande är evigt ung och har nu fått ny aktualitet genom Elsa Törnens solidaridé. Hur denna idé praktiska tillämpning tar sig ut visar efterföljande lilla skildring.

STRAX FÖRE jul var jag på ett kort besök i en sydsvensk stad hos en barndomsvän, fru Z., och jag kan ej neka mig nöjet att för Iduns läsarinna, som nog litet hvar i Iduns spalter följt med "solidarfrågan", göra en liten kortfattad beskrifning på, hur lätt min goda vän satt sig in i "tjänarinnefrågans" lösning jämte andra af "Solidars" uppslag.

Redan första kvällen fick jag höra min väninna uttala sin stora belåtenhet med det nya systemet, som hon då pröfvat några månader, men redan efter denna korta tid med ganska afsevärd ekonomisk vinst, och under den tid mitt besök varade (ej fullt en vecka), insåg jag mer och mer fördelarna af att familjens medlemmar själfva utförde alla arbeten för sig själfva och — för hvarandra. Redan vid första måltiden förvånade jag mig öfver de båda omkring 6 och 8 år gamla gossarnes förmåga att se hvad man önskade. Brödkorg och saltkar räckte de fram alldeles i rätta stunden, serverade mjölk och öl, bytte om tallrikar, m. m., och då vi slutat äta, dukade de af utan någon sorts uppmaning därtill, och de voro så nätta och behändiga med det, att det var en riktig fröjd att se, hur flinkt de ställde allting på sina platser. Medan de dukade af hade fru Z. tagit varmt vatten från en behållare på kaminen och så diskade hon, och gossarne torkade och efter några minuter voro alla spår efter

ÖREBRO SKYTTEFÖRENINGENS FANA FRÅN SYSTRARNA HULTGRENS TEXTILATELJÉ.

DE TRE GAMLA FRAMFÖR GÖTHSTUGAN.

Barngarderoben

Pris för helt år 3 kr., halft år 1: 60 kr. Lösnummer 30 öre.

Barngarderoben är en svensk upplaga af den enda i utlandet existerande tidningen i denna bransch och står i förbindelse med kontinentens förnämsta barnklädesaffärer och erhåller från dem rikhaltiga mönster till allt hvad som hör en välförsedd barngarderob till. Tidningen är också tongifvande på sitt område samt utgifves på flere språk och i kolossala upplagor.

Barngarderoben utkommer med ett rikhaltigt illustrerat nummer i mån., åtföljdt af en dubbelsidig mönsterbilaga med en mängd tillklippningsmönster. Den bör sålunda blifva af ofantligt värde för hvarje moder, helst som den därjämte lämnar henne en god hjälp med barnens sysselsättande, och gifver mer än tillräcklig ersättning för prenumerationspriset.

bref o. d., och jag tror nästan att en t. o. m. hade stulit. Det var således ej underligt, att både löjtnanten och frun nu funno ett visst lugn vid att vara utan alla dessa extra förgelser.

“Men det bästa af allt,” sade fru Z., “är, att det är så nyttigt för gossarne. De äro redan så måna om att hjälpa till och att göra nytta och så ha de sedan dubbelt roligt af leken nu, då de ej leka hela dagen.”

Och den ekonomiska sidan var ej den minst fördelaktiga. Den lilla frun hade samma hushållspengar som förut och fick för egen del behålla, hvad som blef öfver af dem, och dessutom hade hon af sin man 10 kr. pr månad “i lön”. — Dessa penningar använde hon till en stor del till inköp af praktiska och arbetsbesparande hushållsartiklar, såsom t. ex. en s. k. “hafrekokare”, spritstrykjärn, nickelkockkärl m. m., och hade hon redan på denna korta tid “förtjänat” till ganska många sådana husgeråd.

Hafrekokaren sattes på kvällen på den dygnet om brinnande kaminen, och så var frukostgröten färdig hur tidigt som helst på morgonen.

Gossarne skulle ju i skolan före kl. 8 och löjtnanten hade stundom ganska tidig tjänstgöring (dock hann han alltid med att fylla kol i kaminen, innan han gick).

Att gossarne, oaktadt sin skolgång och ganska mycken tid till lekar o. d., ändå hunno gå ärenden, duka, duka af, torka disk, vattna krukväxterna, hämta mjölk (mjölkmagasin fanns i samma hus) o. s. v. var deras stora stolthet, likaså att om söndagarne, eller då de annars hade någon fridag i skolan, få sopa och dammtorka. Och vid bordet passade de upp som riktiga små kypare. Glada och vänliga voro de också alltid — och aldrig i förlägenhet om hvad de skulle göra — det var ju så mycket att hjälpa mamma med, att leken aldrig hann blifva dem till öfvermåttad; — men hur rolig en lek var, eller en bok, gjorde de aldrig en sur min eller försökte slippa ifrån, om de singo afbryta för att göra nytta på ett eller annat sätt.

Det är på det viset, som barn uppfostras till nyttiga, hjälpsamma, praktiska och plikt-trogna människor!

Min goda vän kunde ej heller nog förvåna sig öfver den kolossala skillnaden på en hel del utgifter nu mot förr; bl. a. gasåtgången, som hon påstod ej vara stort mer än hälften nu, oaktadt de lagade betydligt mera mat vid gas än under “pigtiden”. Likaså såpan, och diverse annat; bara en sådan sak som kökshanddukar, som förut hvarken kunnat hållas hela eller rena; och socker, kaffe, smör, m. m.

PÅFÅGLAR. GOBELÄNG AF ALF WALLANDER UTFÖRD AF SVENSK KONSTSLÖJD. A. BLOMBERG FOTO.

var ju ej ens att jämföra, för att nu inte tala om att, sedan de slutat med jungfru, ingenting slagits sönder mer än ett dricksglas, som en af gossarne råkat “mästra” i början af “lärotiden”.

En annan fördel var, att jungfrukammaren nu var så användbar för andra ändamål. — Bl. a. kunde den förvandlas till ett praktiskt badrum. De hade ett stort badkar af zink, men det var så att säga inbyggdt i träverk, så det såg ut som ett stort köksskåp. Skifvan till detta “skåp” slogs upp och fästes med en haspe i väggen, en slang stacks genom ett hål i väggen in i köket och trädde på vattenkranen, och så släpptes kallt vatten in. På samma sätt stod ett afloppsrör från badkaret i direkt förbindelse med slaskröret i köket. Det varma vattnet värmdes på spisel (vid koleld) i en stor bleckgryta om 55 liter och blef färdigt på cirka 1½ timma. Jag minns nu ej hur mycket ett sådant bad kostade (23 öre, tror jag) och som gossarne skulle ha salta bad ett par gånger i veckan, blef det ju en ganska god affär, utom den stora fördelen, att de nu ej riskerade att förkyla sig efter badet, som de ständigt gjorde förut på den ganska långa vägen från varmbadhuset; nu stoppades de direkt ned i sina bäddar och mädde förträffligt. — Bordskifvan eller locket till badkaret var andra gånger t. ex. en charmant strykplats och badkaret användes som tvättbalja.

Fru Z. hade så många sätt att minska både utgifter och besvär, så jag är säker om, att en hel del af Iduns läsarinna knappt skulle anse det ens möjligt. Så t. ex. steken till söndagsmiddagen. Jag föreslog, att vi skulle värma upp några “slumpar” för att vara “söndagslediga” och slippa besvär med att passa en stek. “Ah, visst inte,” fick jag till svar, “den får steka i vedkorgen, medan vi gå i kyrkan,

och passa sig själf.” Och det gjorde den också, och jag kan försäkra, att den var mör och saftig som trots någon.*

En dag följde jag med upp på vinden, där fru Z. hade sitt förrådsrum — och jag häpnade öfver allt, hvad de köpte hem i parti, något som ju annars så sällan förekommer i ett stads-hushåll. Socker i lådor, både hugget och andra sorter; sirap och såpa i hela fjärdingar; ljus i lådor; katrinplommon, russin, mandel, allt i parti; en stor kopparcistern (med kran) för fotogén; en låda tvätt-tvål; en låda med tändstickspaket; stora mjölbingar och grynlådor, m. m. Ungefär som i ett mycket stort landthushåll förr i världen. — “Jag tar allting i parti,” sade fru L., “och du kan aldrig tro, hvilken ofantlig besparing det är. Jag anade aldrig, att man kunde få så stor rabatt. — Och så här-

ligt att ha allting hemma!” —

Ja, jag skulle kunna tala åtskilligt om detta så praktiskt ordnade hem, där trefnad och lycka så att säga tittade fram i hvar vrå, — men jag vet, att Iduns spalter äro strängt upptagna, hvarför jag ej velat gå allt för mycket i detalj, utan bara önskat som hastigast visa, att en hel del af Elsa Törnes idéer äro både praktiska och användbara; — lyckan i ett hem blir helt säkert ej mindre, då dess medlemmar vänja sig vid att hjälpa hvarandra och spara hvarandra och så att säga känna sig direkt beroende af hvarandra. — Och i de hem — och de äro väl i största antalet — där den ekonomiska sidan spelar någon roll, är det säkert en icke oväsentlig fördel att ha en jungfru mindre att föda, löna, ge presenter åt och — — — förarga sig på. —

GACK OCH GÖR SAMMALEDES!

* För den händelse någon af Iduns läsarinna ej har reda på sättet, vill jag nämna, att sedan steken brynts på gasen och kommit bra “i fart”, en 10, 12 stora tidningar breddes ut ofvanpå något träull (halm är lika bra) i korgen, hvarpå locket lades på, tidningarna vekos väl öfver, litet träull lades ofvanpå och omkring, hvarefter grytan sköttes sig själf, tills den de sista 10 minuterna åter sattes på, såsen lagades och anrättningen var färdig. På samma sätt kan man naturligtvis koka gröt och andra “långkok”.

NYTT PRIVAT SJUKHEM. Sjuksköterskan fröken Agda Meyerson har efter mångårig praktik i sjukvård nu öppnat ett eget sjukhem, “Syster Agdas Sjukhem”, Brahegatan 56, Stockholm. Hemmet är sundt beläget i eget hus vid tyst och stilla gata, rummen ljusa och luftiga, hemtrefligt möblerade, mathållningen förstklassig, prisen moderata. Allt i det nya sjukhemmet är ordnad så, att det må bli till verklig hjälp för patienter, deras läkare och deras anhöriga, ett sjukhem, dit de förtroendefullt kunna vända sig, vissa om att de sjuka där bli vårdade med omsorg, tålmod och förstånd, samvetsgrant efter läkarnes föreskrifter.

Expedieras portofritt om rekvisition åtföljd af likvid insändes till
Mästerns väg 43, Stockholm
Iduns Mönsterafd.

Uppgif lifvidd (under armarne), midjevidd och kjollängd, erhåller Ni till Eder figur
fullt tillförlitliga, moderna o. eleganta
Pappersmönster.

Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: Blus-lif 40 öre, Kjölsmönster utan släp 50 öre, Prinsessklädning 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Barndräktsmönster 50 öre, Kragmönster (Pellerin) 50 öre, Kappmönster 60 öre, Nationaldräktsmönster i kr.

Ett textilt storverk.

BENÄMNINGEN STORVERK på den i dagarna å Svensk konstslöjd exponerade stora väggtapeten efter artisten Alf Wallanders kartong är berättigad, antingen man tar den i bokstaflig eller figurlig mening. Den är en af de största, att icke säga den allra största gobeläng, som väfts här i Sverige under textilkonstens senaste blomstringsperiod och den är samtidigt genom ämnesval och behandling, så väl som rent tekniskt sett, ett ståtligt stycke arbete. Typisk för svensk smak i textil väg är dock knappast den effektfulla, men i tonen något våldsamma kompositionen. Två kungliga påfåglar, hvilkas bjärta fjäderskrud är väfd af silke och därigenom träder fram ur vimlet af linjer och färger, fly skrämde och skrikande för ett par ofarliga och så godt som osynliga grodor i gobelängens kant. En frodig och brokig kärfflora snärjer sig omkring staffagefigurerna och bården är sammankomponerad af bolmört och gula vattenblomster. Gobelängen, som är afsedd att pryda ett privathem i Stockholm, har under åtta månader gifvit arbete för fem väfverskor.

Sagoaftnar.

FRU EBBA SJÖGREN.

DET ÄR NU omkring 5 år sedan fru Ebba Sjögren började att ge vis- och sagoaftnar med program utslutande lämpadt för den yngsta generationen, som ännu ej börjat deltaga i de vuxnas nöjen, och tanken därpå växte närmast fram ur förtrytelsen öfver något underhålligt utländskt gods, som bjudits på en s. k. barnafton. Hon tog sig för att ur förrådet af svenska sagor och visor studera in ett program och sammankalla barnskolorna för att sjunga och berätta för dem. Det tog icke lång tid för henne att arbeta sig in hos sin ungdomliga publik, och hon åtnjuter nu såsom "Sagtanten" ett stadgadt rykte och säker popularitet, som tar sig mycket originella uttryck. Efter den sista sagoaftonen i K. F. U. M:s hörsal kommo t. ex. ett par småtingar framklifvande och anhöllo att få för nästa gång säkra sig om platser för ett par umgängesvänner "men det måste vara bra platser, för dom är så små, så."

Men det är icke blott de små herrar och damer, som ha råd att bestå sig ett något dyrare nöje, som ha glädje af fru Sjögrens aftnar, öfver allt i folkskolorna här i Stockholm ha eleverna för den blygsamma summan af 10 öre fått det stora nöjet att höra sagtanten sjunga och berätta. Icke mindre än 17,000 barn ha på det sättet fått en väckande förströelse af bra mycket renare halt än de tvekygga som bestås på biografteatern. Från "Barnens dag" känna vi ju också litet hvar till fru Sjögrens soaréer.

Bland de konstnärer i en eller annan genre, hvilkas alster genom fru Sjögrens förmedling glädde barnen, nämna vi främst Anna Maria Roos med graciösa och putslystiga små visor, delvis med musik af författarinnan, Jeanne Oterdahl, Ruben Liljefors, Elsa Beskow, Elisabeth Warling och Alice Tegnér.

Vid den sista sagoaftonen förekommo också två sagor af Anna Wahlenberg, hvaraf särskildt den sista var fyndig och gjorde sig mycket bra med sina inlagda visor, till hvilka Emil Sjögren satt musik.

Fru Sjögren behöfver icke någon rekommendation, ty hon har ju en publik som, på sitt lilla vis kritisk, följer sin egen häg och ej går efter recensioner. Men vi ha likväl velat konstatera hennes glada smak och fyndighet vid arrangerande af program och hennes förmåga att med sitt glada humör rycka de små med sig. Som banbryterska i denna genre har hon gjort ett oegennyttigt och godt arbete.

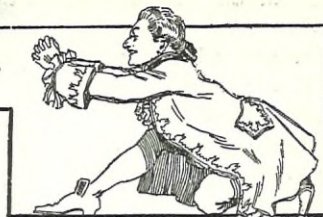
E—ER.

Iduns

• SEGERPALMEN •

Skådespel i fyra akter af
Hilma Söderberg.

Prisbelönt vid Iduns dramatiska pristäffing.

(Forts.)

Suzanne (svingar sig upp på ena skrifbordshörnet). Låt mig nu säga, att maken till högtidlighet hafver jag aldrig skådat. Kan du inte gaffla på litet, Eva Arnold? Vår stora mästare i kritiken!

Beatrice (småler). I den genren är vi visst mästare litet hvar.

Suzanne. Ingen som Eva! Du skulle ha hört henne i går kväll, pappa. Det fanns inte så mycket som så här kvar (*mäter på lillfingret*) af allt som under sex tusen år knåpats ihop af öfriga dödliga.

Eva. Men, Suzanne...

Suzanne (med en lugnande handrörelse). Det är smicker, min flicka! Tro inte att jag håller något vidare hvarken på det ena eller det andra — med ett undantag. (*Nickar åt fadern.*)

Wærnhagen. Det måste du tala om.

Suzanne. Sedan — för dig ensam.

Cavalli. Hvarför inte unna andra lika godt.

Suzanne. För det allmänna bästas skull kan jag det inte. Talte jag om hvad det var, skulle vi inte sitta så här fridfullt tillsammans.

Cavalli. Fred är då det bästa, fröken Wærnhagen.

Suzanne. Vet ni inte att jag är en fredsfantast.

Cavalli. Nej. Jag har endast lärt känna er i egenkap af er brors syster. Och sett er minst tre gånger i sällskap med Stefan Carleson.

Thomas (förvånad). Är du bekant med Carleson?

Suzanne (spelar likgiltig). Jag känner snart hela världen.

Eva. Suzanne rodnar.

Suzanne (trankilt). Jo. Jag tillåter mig det ibland. Jag tycker det klär mig.

Eva (eftertryckligt). Ja, jag vill innerligen hoppas, att du inte rodnar för Stefan Carlesons skull.

Wærnhagen (skämtsamt). Men hvarför, fröken?

Eva (energiskt). Därför att den karlen är en riksoylcka.

Wærnhagen. Sää...

Beatrice. Jag ber att få protestera, Eva.

Eva. Du!

Beatrice. Hvarför inte jag?

Eva. Men du, Beatrice, ser väl hvad han går för?

Beatrice. Han är en absolut lysande begåfning.

Eva. Och det har en afgörande betydelse!

Beatrice. Långtifrån. Men han sitter ju också inne med åtskilligt annat. Till exempel det första nödvändiga — tro på sig själf.

Eva (arg). Inbillar ni er att Carleson tror hvad han säger?

Suzanne (nickar). Vi behärskas verkligen af den inbillningen.

Eva. Men då är han ju dum. Då har han ingenting lärt af utvecklingen.

Beatrice. Utvecklingen är så ofantligt mångsidig, Eva. Och det är ju ingen människa förunnadt att se det hela. Vi få nöja oss med ett större eller mindre antal sidor. Och nu har herr Carleson fått syn på några stycken som du gått förbi eller åtminstone tyckt vara ganska betydelselösa. Chacun a son goût!

Eva. Jag blir alltid nervös, när du talar så där resigneradt lugnt om livsviktiga ting.

Wærnhagen. Men hvad är då detta livsviktiga, fröken Arnold? Jag har inte kunnat uppfatta något bestämt ännu...

Eva. Det är allting — politiken först och främst.

Wærnhagen. Jag känner verkligen herr Carleson högst obetydligt — har bara läst några småsaker af honom. Men jag har fått den uppfattningen, att han

är en mycket frisinnad person. Och då kan jag inte förstå hvarför fröken...

Eva (bryter af). Det är just det han inte är! Han är inte frisinnad! Han har en viss jargon som dupe-rar folk. Men i grund och botten är han vida farligare än de reaktionära.

Beatrice (i tankar). Man kan tvista om hvad som är reaktion...

Eva. Kära Beatrice, det låter så hemskt, när du säger så där.

Beatrice (småler). Ja, du vet att jag inte alltid är stark i tron.

Eva. När det gäller vissa småsaker kanske.

Beatrice. Det stora hela är bildadt af dessa småsaker.

Suzanne. Eva Arnold delar upp mänskligheten i två hälfter efter gammalt hederligt mönster. Fula raggiga getter och söta hvita får. Verkligt, absolut, sant frisinnade och otäcka obskurantister. Jag beundrar dig, Eva, men låt mig ändå säga, att du är rörande naiv. Mänskligheten består hvarken af getter eller får utan af mycket underligare djur, som inte låta sig klassificeras.

Cavalli. Hvarför inte?

Suzanne. Därför att det inte fins någon reda och reson. Ibland ha de mest jordbundna stackars kraåkr råkat att få örnvingar. Hvad ska de med dem! De kommer ju i alla fall ingenstans. Och ibland är det tvärtom — den allra stoltaste örn har blifvit totalt utan flygredskap. För att inte tala om fårsjälär, som vandra omkring i lejonhud. Och vice versa också för resten. — Det är allt litet svårt, Eva, att veta hvilka man skall ställa på sin högra eller vänstra sida.

Eva. Trots du är retsam, skall du få stå på den högra.

Suzanne. Tack. Man får väl ta en kavaljer med sig? Annars kan det bli rätt trist.

Eva. Ja, icke Stefan Carleson!

Suzanne. Nej. Jag menade pappa. Gör en graciös hofnigning, fröken von Arnold, och bjud statsrådet Wærnhagen välkommen till hedersplatsen vid din högra sida.

Wærnhagen (försöker vara allvarsam). Det är visst af nöden att jag ber om ursäkt för Suzanne. De närvarande ha kanske hört hur det går, när man bara har en dotter...

Suzanne. Man skämmer bort henne — det vet ni. Hofnigningen, Eva? Sitter du och tvekar!

Eva. Nej, alls inte. Att böja sig så djupt är en viktig sak... och det... väntar jag nog med.

Suzanne. Ärliga själ! Hvad du är söt!

Eva. Tack. (*Med en blick på väggklockan.*) Går den klockan rätt?

Thomas. På minuten.

Eva. Då är jag pliktförgäten. (*Reser sig.*)

Cavalli (reser sig också). Jag instämmer.

Eva (tar farväl). Vi träffas ju för resten genast.

(*Eva och Cavalli gå.*)

Thomas. Jag skall följa med ner och telefonera.

Suzanne. Tele'onera! Det skall jag göra också! (*Följer Thomas ut.*)

Beatrice. (*Tar upp en sammanrullad tidning från golvet.*) Det var visst någon som tappade den här.

Wærnhagen (ler). Fröken von Arnold. Hon hade den med sig när hon kom. Skulle visst hit och resonera med Thomas om en viss artikel i den. Om hon råkat författaren, så hade det nog gått tämligen illa!

Beatrice (ler också. Med talande ögon). Statsrådet har läst tidningen?

Wærnhagen. Ja. Åtminstone en viss artikel i den.

№ 4711

CORDIALE

Modernaste Balparfym.

Tillräckligt med en högst två droppar på näsduken.

Jag förmodar den som vållade fröken Arnolds indignation.

Beatrice (lägger ifrån sig tidningen. Lutar sig fram öfver bordet). Vet ni hvad jag har gjort i dag?

Wærnhagen. Nej.

Beatrice. Skrifvit några rader och tackat den som skänkt oss den här artikeln.

Wærnhagen. Och det har ni gjort!

Beatrice. Förfvånar det er?

Wærnhagen. Ja. — Jag skulle gärna vilja veta hvarför ni gjorde det.

Beatrice. Det var rätt och sant hvad han skref.

Wærnhagen. Jag är öfverraskad.

Beatrice (fortsätter). Utom slutet. Det tackade jag honom inte heller för. Hvarför detta anfall mot Cassel! — Men allt det öfriga i artikeln gjorde mig oändligt glad. Det var inte panegyrik, ja, det var på sina ställen knappast försvar... men jag undrar ändå, om det någonsin skrifvits vackrare ord om er.

Wærnhagen. De var mycket oförtjänta.

Beatrice. Nej. Det är en gränslöst tung börda ni bär i dessa tider. Och har burit. Och ni får så titet tack.

Wærnhagen (i upprörd, låg ton). Vet ni hvad det är att höra er säga detta — ja, inte därför att jag tror ni själf tänker det, men ändå... bara att ni säger det.

Beatrice (småler). Tala då om hvad det är...?

Wærnhagen. Som en soluppgång, kanske. Vore jag poet, skulle jag säga något mycket vackrare.

Beatrice. Jag är mer än nöjd. Något vackrare än en soluppgång finns visst inte. Och därför är det bäst att jag begagnar mig af ert eget uttryck: Jag tror bara inte att ni själf tänker hvad ni säger.

Wærnhagen. Det där menade ni inte!

Beatrice (skrattande). Det var ni som började med misstron!

Wærnhagen. Ja, därför att ni var så öfverväldigande vänlig. Jag är inte bortskämd med vänlighet.

Beatrice (allvarlig). Nej, vi risa hellre än vi smeka. Vi gör det så kallt åt oss själfva. Som om det inte skulle råda tillräcklig kyla här i nordn ändå!

(En kort paus.)

Wærnhagen. Jag skall be att få ta tillbaka hvad jag nyss sa. Jag har verkligen rönt vänlighet — af er.

Beatrice. Jag som sagt så många hårda ord.

Wærnhagen. Utan att jag ens har kunnat försvara mig! Ja, jag har nog inte glömt de orden — men det finns andra jag kommer ihåg vida bättre.

Beatrice. Menade ni verkligen att ni inte kunnat försvara er?

Wærnhagen. Ja. Hade jag kanske verkat skuldfri?

Beatrice. Hvem är det? Kanhända någon enda. En i hvar land. Så där en gång i århundradet.

Wærnhagen. Har ni träffat någon sådan, fröken?

Beatrice. Ja.

Wærnhagen. Hur såg han ut?

Beatrice. Hur ser den ut som alltid, alltid måste ta emot ett regn af stenar?

Wærnhagen. Det är besynnerligt — så snart man hör talas om andras öden — ja, olyckliga måste de först stå vara — då finner man genast sin egen ställning litet drägligare. Stenregn har jag ju undgått hittills. Man har inte kastat fullt så hårda saker. Men den tiden kommer förmodligen också. Jag drömde en natt — det var för resten strax jag blef minister — att jag stod på riksdagshuset's trappa och det kom något susande. Träffade här. (Pekar på ena tinningen.) Blodflödet kunde omöjligt stillas — det kommer jag ihåg. Och jag har alltid tänkt, att det låg en viss symbolik i den drömmen.

Beatrice (som i ångest). Säg inte mer! (Lugnar sig och försöker småle.) Men det var ju ändå en dröm. Jag drömmer tusen saker, som aldrig slå in.

Wærnhagen. Ja, jag vill hoppas, att jag får dö på ett något så när normalt sätt.

Suzanne (instormande). Pappa! Professor Montell vill träffa dig i telefon.

Wærnhagen (reser sig och går).

Suzanne (ropar efter honom). Men lofva honom nu bara ingenting! Det kan då icke vara roligt för dig att sällskapa med en så'n tråkmåns. (Till Beatrice med en djup komplimang sedan dörren slutits efter fadern.) Jag menar när man har tillfälle att vara tillsammans med Beatrice Bendix! Som vida öfverträffar Dantes beprisdade dam med samma namn — det vill säga dopnamn.

Beatrice. Har du telefonerat hela denna tid?

Suzanne. Oui, cherie. Jag har bland annat haft en oförlitelig pratstund med en fullständigt obekant herre. Det var Thomas som ringde på — han hade ett ärende. Men så tog jag luren. Vi hann resonera om allt. Från Spinozas filosofi till hans nya sommarkostym, som han hade på sig första gången i dag. (Kastar sig ned i en stol.) Det är ändå härligt i Uppsala!

Beatrice (skrattar). Det märks. Du är visst ovanligt glad i dag.

Suzanne. Jag är aldrig ledsen. Det har jag inte tid till. När man bara har ett par tre år kvar, är det bäst att införa metodisk hushållning.

Beatrice (plötsligt vemodig). Suzanne...

Suzanne (slår ut med handen). Ingen sentimentalitet. Det ha vi kommit öfverens om. Jag ligger alls inte på knä för lifvet, fast jag har för vana att gå omkring och vara glad åt det. (Sitter tyst en stund.) Det är nog egentligen för pappas skull. Han behöfver litet glädje. När jag går bort, blir det ohyggligt trist hemma, jag vet det. Thomas är så här långt borta från pappa. (Mäter med armarna.) De två finner aldrig hvarann. Och mamma!

Beatrice (i häftig, ångestfull ton). Hvad ska vi göra, Suzanne! (Fattar hårdt hennes händer.)

Suzanne (strålände). Vill du göra något?

Beatrice. Ja.

Suzanne. Tycker du synd om pappa?

Beatrice. Ja. Han har det svårt.

Suzanne. Tänk att du ser det! Han som alla afundas. Alla tala ju om hvilken ära och framgång han vunnit. Och de tycker att han bör vara så lycklig. Har du aldrig tyckt det?

Beatrice. Jag har bara sett hur hans hår blifvit gråare och gråare.

Suzanne (omfamnar henne). Du är ju en människa, Beatrice.

Beatrice. Gör du den upptäckten först i dag?

Suzanne. Nej, för all del. Men jag blef så rörd öfver att du tyckte synd om stackars pappa. Vet du, jag testamenterar honom åt dig, då jag går bort. Skulle du gifta dig, så gör väl inte det någonting. Litet vänlighet har du väl alltid till öfverlopps.

Beatrice. Ja, det lofvar jag att ha.

Suzanne (begrundande). Det finns ett men, Beatrice...

Beatrice. Säg det Kanske vi också ska kunna klara det.

Suzanne. Om du gifter dig med — Cassel... Du vet ju, hur förhållandet är mellan honom och pappa.

Beatrice (skämtsamt). Nä, då säger vi att jag inte gifter mig med Cassel.

(Forts.)

LINGON

Åt årets skörd halva vi äran erbjuda genom hvarje välorterd speceributik SYLTER och KOMPOTTER af följande bär- och fruktsorter

Lingon, Blåbär, Hallon, Björnbär, Krusbär, Vinbär, Jordgubbar, Hjärttron, Körsbär, Plommon, Päron, Äpple. Safter alla slag.

Inspector: Prof. G. LAGERHEIM.

A.-B. LINGON, GÖTEBORG

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FORSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 19—25 JAN. 1908.

SONDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckkorf med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te med petits-choux. Middag: Jordärtskocksupuré med ostsmörgåsar; stekt, färsk oxtunga med champinjoner och brynt potatis; gröna bönor (harricots-verts) med rördt smör; bayersk kräm med choklad.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckkorf med brynt potatis; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kalops med potatis; soppa på torra körsbär med vispad grädd.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; patentbiff; mjölk; kaffe eller te. Middag: Morotspuré med rostadt bröd; kromgädda med smör, pepparrot och potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; stekt sill med grädd och lök; kaffe eller te. Middag: Kokt köttkorf med stuvade

turska bönor; brödpudding med sylt. **TORSDAG.** Frukost: Smörgåsbord; grillradt buljongskött med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Ärtor med fläsk; pannkaka med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; pressylta med rödbetor; stekt pannkaka (rester från torsdag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Pillau på lamm; lingonäpplen med vispad grädd.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; pytt i panna med rödbetor; kaffe eller te. Middag: Bräckt skinka med potatispudding; äggmjölk med skorpor.

RECEPT:

Jordärtskocksupuré (för 6 pers.). 1 lit. jordärtskockor, 1 liten bit selleri, 1/2 lit. vatten, 1 1/2 msk. smör (30 gr.), 3 msk. mjöl, 1 1/2 lit. blandad ox- och kalbuljong, salt, hvitpeppar, (socker) 3 äggulor (1 del. tjock grädd).

Beredning: Jordärtskockorna sköljas och skrapas (helst under rinnande vatten) och läggs i ättikblandadt vatten (2 msk. ättika till 1 lit. vatten), för att bibehålla den vita färgen. Selleriet skalas och lägges tillsammans med jordärtskockorna. De nedlägges i kallt, saltadt vatten och få koka, tills de äro riktigt mjuka, då de paseras. Smör och mjöl sammanfråsas, purén och den kokande buljongen tillsätts litet i sänder, hvarefter soppan får koka 10—15 min. Den skummas och afsmakas med kryddorna. Äggulorna (och grädden, om så önskas) vispas upp i soppskålen och soppan tillslås under kraftig vispning. Den serveras med ostsmörgåsar eller rostadt bröd.

Stekt, färsk oxtunga (f. 12 pers.). 1 färsk oxtunga, 4 lit. vatten, 2 msk. salt, 4 msk. smör (80 gr.), 2 tsk. salt, 1/2 lit. efterbuljong, 3 msk. tomatpuré, 1 burk champinjoner (90 öre).

Sås: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. mjöl, köttsky, salt, hvitpeppar.
Beredning: Tungan sköljes väl, lägges i det kokande vattnet tillsatt med salt och får koka omkr. 2 1/2 tim. eller tills skinet lätt kan afdragas. Smöret brynes i en stekgryta, tungan illägges och brynes väl på alla sidor, hvarefter den saltas och spä-

des med buljongen litet i sänder. Då tungan stekt omkr. 1 1/2 tim. tillsätts tomatpurén och champinjoner, den får därefter steka färdig, hvartill åtgår omkr. 1/2 tim. Tungan skäres och garneras med en del af champinjoner, samt inlagda tomat.

Smör och mjöl sammanfråsas, den silade och skummade köttskyn tillsättes litet i sänder under flitig rörning, och såsen får koka 10 min., hvarefter de öfriga champinjoner skäras i små tärningar, illägges och såsen afsmakas. Tungan serveras med ärtor och brynt potatis och garneras med kruskål eller persilja.

Bayersk kräm med choklad (f. 10 pers.). 200 gr. strösocker, 2 del. vatten, 1/2 vaniljböna, 100 gr. osokrad choklad, 7 del. tjock grädd, 10 blad gelatin, 1 del. hett vatten.

Beredning: Sockret kokas med vattnet och vaniljen till en god, klar lag, hvarefter vaniljbönan upptages. Chokladen smältes i vattenbad, utan tillsatt af vatten, och nedröres i sockerlagen. När blandningen är kall, tillsättes den till hårdt skum slagna grädden. Gelatinet sköljes i kallt vatten och upplöses i 1 del. hett vatten, när det är afsvalnad, nedröres det försiktigt i krämen. Krämen hålles i vattenskåld och sockerbeströdd form och ställes på is att stelna. Frysas krämen användes endast 3 blad gelatin.

Patentbiff (f. 6 pers.). 3/4 kg. oxhare eller innanlar, 3 hg. mager, rökt skinka, 6 å 8 ägg, 1/2 msk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar.

Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.), 2 å 3 del. kokande buljong eller vatten, 1/2 msk. (10 gr.) smör till äggen.

Beredning: Köttet tvättas med en duk, doppad i hett vatten, och skäres tvärs öfver muskeltrådarna i omkr. 1 1/2 cm. tjocka skifvor, hvilka bultas på båda sidor, peppras och saltas. Af den rökta skinkan skäras tunna skifvor. En tackjärnspanna upphetas långsamt, smöret brynes däri och bifarna illägges att steka omkr. 1 min. på hvarje sida, hvarefter de upplägges på varmt serveringsfat. Pannan urvispas med den kokande buljongen och såsen hålles öfver bifarna. Pannan upphetas ånyo och skinkskifvorna bräckas, en skivva lägges på hvarje biff. Under tiden ste-

kas äggen i en plättpanna och på hvarje biff lägges ett ägg.

Brödpudding (f. 6 pers.). 5 tvåöres franska bröd, 4 kkp. gräddmjölk, 1 kg. smör, 6 ägg, 1/2 tsk. salt, 1 msk. socker, 10 sötmandlar, 5 bittermandlar, 1/2 kkp. sultanrussin.

Till formen: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Kanterna på bröden afskäras och brödet skäres i tjocka skifvor som lägges i mjölken och få stå öfvertäckta omkr. 2 tim. Smöret skiras och inarbetas i brödet med en slef, tills det blir smidigt och sammanhängande. Då tillsätts äggulorna en i sänder och massan afsmakas med kryddorna och den skällde och rifna mandeln, samt de sköljda russinen. Sist nedskäras de till hårdt skum slagna hvitorna. Massan hålles i smord och brödbestörd form och gräddas i ordinar ugnsvärme omkr. 1/2 tim. Puddingen serveras med sylt eller vinsås.

Pannkaka (f. 6 pers.). 3 1/2 kkp. mjöl, 1/2 tsk. salt, 3 ägg, 1 1/2 lit. gräddmjölk.

Till pannan: 2 msk. smör (40 gr.).

Beredning: Mjölet siktas i ett fat och blandas med saltet; äggen vispas tillsammans med mjölken och blandningen nedröres med slef i mjölet litet i sänder, så att smeten ej blir klimpig. Den får därefter stå ett par timmar, så att mjölet får svälla. Pannkaks pannan upphetas långsamt och gnides väl ren med hvittt papper, hvarefter den smörjes med smör. Pannkaks smeten omröres väl, hålles i pannan, pannkakan gräddas vackert gulbrun i god ugnsvärme. Af denna sats bli 3 pannkakor.

Pillau på lamm (f. 6 pers.). 2 kg. lambringa, 2 lit. vatten, 1 1/2 msk. salt, 4 msk. smör (80 gr.), 1 liten portug. lök, 2 stora morötter, 1 liten kålrot.

Ris: 1 1/2 kkp. risgryn, 2 liter vatten, 1 1/2 msk. salt.
Beredning: Bringan tvättas med en duk, doppad i hett vatten. Den påsättes i kokande vatten, skummas, saltas och får koka 1 tim. Rotsakerna ansas och skäras i fina strimler, löken skalas och hackas groft. Bringan tages upp och skäres i jämna, vackra bitar. Spadet silas och skummas. Löken brynes i hälften af smöret tillsammans

ETT KAFFES AROM är beroende på konstruktionen af de maskiner på hvilka det är rostadt! Innehållsämnen i rostadt kaffe kunna vara högst olika äfven om samra råvara användes, allt eftersom rostningen är verkställd på mer eller mindre fullkomliga apparater. Ju bättre maskiner man använder vid rostningen desto mera fullkomligt utvecklas aromen, under det alla ohälsosamma biämnen aflägsnas och kaffet sålunda får en renare smak, en högre arom och blifver icke skadligt för hälsan. Solo-Kaffets rena smak och höga arom har således sin orsak, icke allenast uti en råvara, omsorgsfullt utvald bland de finaste javakvalitet, utan dessutom i den särskilda metod enligt hvilka dessa förädlas o. de enastående utmärkta maskiner på hvilka rostningen verkställles. Solo-Kaffe fr. A.-B. Malmö Kaffe kompani, H. M. Konungens Hofleverantör, har därför den renaste smak den högsta arom och är det mest hälsosamma Javakaffe som finnes i marknaden.

med köttet, hvarefter det nedlägges i 1 lit. af spadet och får sakta koka, tills det är mört eller omkr. 1 tim. Rotsakerna bryns i resten af smöret och lägges därefter till köttet och få koka, tills de äro mjuka. Risgrynen skällas i hett vatten och påsätts i kokande, saltadt vatten och få koka, tills de bli mjuka, men ej gå sönder. De upphållas i durkslag och öfversopas med kallt vatten. De insättes därefter genast i varm ugn och omröres ofta med gaffel, tills de blifva skilda och allt vatten afdustat. De upplägges midt på serveringsfatet, köttet samt rotsakerna lägges rundt omkring och anrättningen garneras med persilja. Spadet silas, skummas och serveras i säsksål.

Hafregrynsgröt (f. 6 pers.). 1 1/2 tkp. ångpreparerade hafregryn, 1 1/2 lit. vatten, 1/2 msk. smör, 2 del. tunn grädd. 1 msk. salt.

Beredning: Grynen sköljas och lägges i blöt i 1 1/2 lit. vatten kvällen innan gröten skall kokas. Smöret smältes i en gryta med rund botten, grynen ihålles och gröten får sakta koka med lock, omkr. 1 1/2 tim. Den omröres ofta, så att den ej bränner vid. Om så önskas tillsättes grädden, gröten får ett godt uppkok och afsmakas med salt.

Skol-Gossdräkter

af stark marinblå kamgarnscheviot, med fodrade benkläder.
Modell enligt vidstående bild.

Passande för 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 års gossar, till pris Kr. 6:75, 7:25, 7:75, 8:25, 8:75, 9:25, 9:75, 10:25, 10:75, 11:25 11:75.
OBS! Order till landsorten expedieras endast mot efterkräff.
Dräkt, som i storlek eller i öfrigt ej utfaller till belåtenhet, får utbytas.

M. BENDIX, STOCKHOLM.

16 Regeringsgatan. 5 Sturegatan. 90 Drottninggatan.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

I godt ungarlshem

är värdinneplats ledig. Den sökande bör helst vara yngre samt musikalisk. Reflekterande torde lämna upplysningar samt sända foto. och uppgifva ålder till »Plats i Stockholm», Iduns exp., Stockholm.

EN duglig hushållsfröken eller kokerska erhåller bra plats på egendom nära stad. Goda betyg och rek. torde sändas till doktorinnan Ida Berger, Alingsås.

EN frisk, snäll och pålitlig flicka får plats som barnsköterska för 3 barn, emellan 2-7 år, om fotografi, referenser, samt löneanspråk insändas till »Box 10», Wara.

Till ansökan ledig

för tillträde den 1:sta mars 1908 kungöres ånyo befattningen som föreståndarinnan för Malmö stads sköyds hem för flickor vid Skärvald i Riseberga socken, Kristianstads län. Löneförmåner utgöras af årlig lön af 1,000 kr. samt bostad, kost, tvätt och läkarevård. Kompetensvillkor äro: skicklighet att meddela undervisning i folkskolans lärokurser och sång, kunighet i kvinnlig slöjd, äfven väfning, samt förmåga att undervisa i huslig ekonomi. Befattningen tillsättes med fyra mån. ömsesidigt förbehållen uppsägningstid. Ansökningar, ställda till styrelsen för Malmö stads sköyds hem och åtföljda af präst- och läkarebetyg samt handlingar, som styrka kompetensen, böra före den 1 febr. 1908 vara inkomna till underseknad, styrelsens ordförande.

Malmö den 20 dec. 1907.
A. O. Stenkula.

SKICKLIG kokerska, väl rekommenderad, får i slutet af januari plats mot hög lön i disponentfamilj i mellersta Sverige. Svar till Fru Unger, Arbrå.

Hushållerska.

som med sparsamhet och omtanke kan sköta ett ungarlshushåll, erhåller plats på landegendom i Dalsland den 10 mars 1908. Svar innan den 12 februari, med rekommendationer, löneanspråk och ålder samt fotografi till »Landbrukare 28», Kristinehamn p. r.

ANSPRÄKSLÖS flicka, ordentlig, pålitlig samt kunnig uti sömnad önskas genast som barnfröken. Barnjungfru finnes. Lön 10 kr. i mån. Foto. och rek. till kaptenskan Key-Åberg, Tranås.

Driftig, bildad dam

med goda ref. och väl introducerad i den bildade klassen i Stockholm, sökes såsom ombud för svenskt Lifförsäkringsbolag. Svar till »God energi 08», Iduns exp.

BÄTTRE, anspråkslös flicka, fullt kunnig i klädsömnad får plats i större hem att sy och reparera barnens kläder. Svar till »Hem», M. Ekman, Karlbergsvägen 20, Sthlm.

Sjuksköterska,

som önskar upphöra med yrket samt är villig och duglig att utan biträde sköta hushållet erhåller plats i stad hos ordentlig, ensam 45-årig ungarl, som har god hälsa, men är i behof af kvinnlig omvårdnad. Sökanden bör vara omkring 30 år, frisk, anspråkslös, ha jämnt och glatt lynne samt vara fullt oberoende. Utförligt svar, hälst med foto., som återändas. adr. till »E. 45 år», Telegraf. Annonsafd., Sthlm.

VID Landskrona Elementarskola för flickor sökes en vikarierande lärarinna för innevarande vårtermin med undervisningsskyldighet i matematik, naturkunnet och hälsolära på det högre stadiet samt modersmål i en af mellanklasserna. Lönen beräknas efter 1,400 kronor per läsår. Anmälan härom torde göras snarast möjligt till föreståndarinnan fröken Ester Nennes, Landskrona.
Landskrona den 10 januari 1908.
Styrelsen.

Lärarinna

för två flickor på 12½ och 7½ år erhåller plats under vårterminen i närheten af Sundsvall. Sökande bör äfven vara kunnig i musik. Svar till Nilsson & Rockström, Box 144, Stockholm I f. v. b.

ANSPRÄKSLÖS bättre flicka får plats nu genast som barnfröken. Svar med rek., foto. och löneanspråk torde sändas till »1908», Järntorget postkontor, Göteborg.

DEN 1:sta febr. önskas en bildad, duglig och allvarlig flicka som är villig sköta kokerskeplatsen i en familj i Uppsala. Svar med uppgift om lön och villkor emotes snarast till »Såsom familjemedlem», Iduns exp.

ANSPRÄKSLÖS lärarinna önskas för vårterminen att läsa med en 8-årig gosse i de ämnen som fodras för att komma in i första klass läroverk i höst, dessutom musikalisk och road af handarbeten. Svar med lönepret. och foto. till fru Valentin, Gnesta.

FLICKA af bättre familj, intresserad af och erfaren i barns skötsel, samt kunnig i sömnad, erhåller förmånlig plats i familj såsom barnfröken för två raska gossar på 3-5 år. Endast den, som kan uppvisa goda rekommendationer från liknande platser, kan komma ifråga. Svar under adress »2 raska gossar», Göteborg p. r.

HUSLIG flicka, kunnig i sömnad och enkel matlagning sökes af mindre familj. Svar med foto., lönevillkor samt betygsafskr. till »Nyttigt familjemedlem», Nordiska Annonsbyrå, Göteborg.

BEHÄGLIG framtidsplats, att sköta bättre ungarlshem, kan af bildad hushållsfröken, med sått och yttre, sökas under märke: »24-34», adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm. Ref. och foto. erfordras.

Vid Sofielunds Sinnesslöanstalt

Strömsholm, blifva 1:a aug. i år, platser lediga för tvänne lärarinnor med undervisningsskyldighet för anstaltens bildbara patienter. Ansökningar åtföljda af kunskaps- och läkarbetyg, torde före 15 febr. insändas till ordf. för anstaltens styrelse under adress Mölntorp & Kolbäck.

Plats

som vårdarinna af våra tre barn, i ålder från 5 till 11 år, erhåller flicka af god familj med intresse för och förmåga till att handleda barnen, äfven vid läxläsning. Den sökande bör helst äfven vara kunnig i enklare sömnad. Uppgift om referenser, löneanspråk m. m. torde sändas i bref märkt »X. O. 311», under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Bildade flickor.

En läkare behöfver en sjuksköterska och en som förestår hushållet. Svar till »Läkare», Iduns exp.

ENSAMJUNGFURU, fullt kunnig i finare och enklare matlagning samt baka, erhåller plats i familj i Stockholm, Flemmingg. 8, 3 tr., Jørgensen.

UNG flicka af god familj, musikalisk samt kompetent att undervisa en 7-årig flicka får plats nu genast. Svar med lönepretentioner, fotografi jämte ref. till »M.», Ottebol.

LÄRARINNA för 1 flicka i 6:e och tre andra barn i 2:a kl. samt pianospelning. Svar strax mot fotografi till Fjelkinge prästgård, adr. Fjelkinge.

ANSPRÄKSLÖS, bildad, duglig flicka, hälst prästdotter, kunnig i matlagning, baka och alla på landet förekommande göromål, önskas som hjälp åt husmoder på landegendom. Svar med foto, betyg, ref. och löneanspråk. (Ålder ej under 25 år.) Svar till »E. L.», Jönköping p. r.

I godt hem i Stockholm, två personers hushåll, får bildad enkel, hushållsvan flicka plats. Nya Inack-Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Sthlm.

PLATSEN som församlingsdiakonissa i Mariefred för tiden 15 febr. 1908 till 15 febr. 1909 anslås ledig. Lön 800 kr. i ett för allt. Ansökningar torde före 1 febr. (08) insändas till Hälsovårdsnämnden, Mariefred.

Tillskärerska,

fullt kompetent att förestå 1:a klass klädningssyeri erhåller nu genast eller den 15:e febr. väl aflönad plats. Den sökande bör äga mångårig praktik samt van att leda arbetet på ett praktiskt sätt. Svar till »2,000», Iduns exp., Stockholm.

ENKEL, bildad, barnkär flicka önskas som sällskap och hjälp i ingenjörsfamilj vid bruk. Svar med uppgift om ref. och pret. torde adr. till »1 Februari», Störebro.

A villa i folkrik trakt vid Västskusten hos liten familj finnes plats för en enkel, duglig, bildad flicka att tillsammans med 30-årig dotter utföra alla göromål. (Villan bekvämt inredd, gårdskar och skurhjälp.) Anses som familjemedlem. Vidare genom skrydsamt svar till »Västskusten», Iduns exp.

1:a sköterskeplatsen

vid Hudiksvalls lasarets upptagningsanstalt för sinnessjuka ledig. Tillträdes senast den 8 april 1908. 8 manliga, 8 kvinnliga patienter. Personal: en 1:a sköterska, en sjukvårdare, ett kvinnl. biträde. Lön 450 kr., eget rum, en månads semester, fritt vivre, tjänstesträkt, tre mån. uppsägningstid. Fordringar: vana vid sinnessjukvård och kvinnligt arbete. Ansökan med betyg och foto. insändes till lasaretsläkaren snarast möjligt senast 1 mars.

Husföreståndarinnan.

För ung, frisk, huslig, väluppfodrad, gladlynt, musik. dam, af god fam., med godt sätt och yttre, som har förmåga att sprida trefnad i ett vackert hem, är värdinneplats ledig. Två jungfrur finnes. Svar med betyg, ref., åldersuppgift, lönepret. och foto. sändes till »Norrländshem», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

VÄFNADS- och slöjdlärlarinnebefattningen vid Önnestads kvinnliga Folkhögskola (Kristianstads län) är till ansökan ledig. Tjänstgöringstid 1 maj-1 aug. Kompetens att leda sång- och gymnastik ger företräde. Ansökningar jämte foto. insändes före 1 febr. till direktör Yngve Melander, adress Önnestad.

PLATSSÖKANDE

EN i matlagning skicklig, ordentlig flicka af god familj önskar plats i ånkemans eller äldre herres hem till 1 febr. Svar till »C.», Nyköping p. r.

UNG, huslig flicka af god familj, önskar plats som sällskap och hjälp. Är van vid skrifföromål samt villig att hjälpa barn med läxläsning. Små lönepret. Svar till »Enkel och anspråkslös», Hesselholm p. r.

UNG flicka önskar plats i bättre familj, som husmoders hjälp och sällskap. Har genomgått hushålls- och praktisk skola. Ingen lön. Goda rek. Tacksamt för snart svar till »Praktiserandes», Vingåker.

UNG flicka, som med goda betyg genomgått Tekn. Skolan i Sthlm för mönsterritt, och sömnad, Hulda Lundins kurs i kvinnl. slöjd, är hemma i träskärn., gyllenlåder, låderpl. och klädsömnad samt undervisat 1½ år i skola. Önskar snarast plats. Svar till »K.», Hagerstad p. r.

UNG dam, som på egen hand kan sköta ett bättre hushåll, önskar plats hos ungherre eller ånkeman. Goda rek. finnes. Svar till »Arbetsam 26», Seffle p. r.

UNG bildad huslig tyska, något hemma i svenska språket, söker anställning snarast såsom sällskap och hjälp i bildad fam. På lön fästes ej afseende. Vidare genom fru kapten J. Petersen, Surbrunnsgatan 31. 4 tr. Rikst. 119 04.

PLATS, som kokerska sökes till den 1 febr. af flicka som nyligen genomgått en 5 månaders kurs i hushållsskola. Är van vid alla inom hushållet förekommande göromål. Svar till »S. V.», Katrineholm p. r.

PLATS sökes af ung bildad flicka som hjälp i fam. Är kunnig i matlagning, baka, handarbete samt vana vid skrifföromål, är rask och arbetsam. Goda ref. finnes. Svar till »D. O.», Nordiska Annonsbyrå, Göteborg.

NITTIOSEX (96) % af befolkningen såväl barn som vuxna lida af tandröta. Orsaken till detta sorgliga förhållande är i de flesta fall: FÖRSUMMAD skötsel af tänderna från tidigaste barndomen!

Använd därför redan från barndomen

Friska, starka, Pris

STOMATOL

pärlhvita tänder! 60 öre.

MOT fritt vivre och resa önskar 24-årig flicka plats, helst af herrgård, för att deltaga i och lära husliga göromål. Svar till »Plikttrogena», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

UNG undervisningsvan flicka med goda rek. önskar till vårterminens början plats i familj som lärarinna. Svar emotes tacksamt till »Vårterminen 1908», Iduns exp. f. v. b.

UNG, gladlynt flicka, van vid och villig deltaga i alla inom ett hem förekommande göromål önskar plats den 1 febr. Genomgått hushållsskola. Svar märkt »Villig», Iduns exp.

ENKEL, bildad flicka, kunnig i alla inom ett hem förek. göromål, önskar plats. Bästa ref. erh. Hushållsskurens genomg. Svar till Drottninggatan 2, Karlshamn.

PLATS att undervisa i vanliga skol-ämnen, språk och musik sökes af 18-årig flicka, som genomgått 8-klassigt läroverk. Svar till »E.», Karlskrona p. r.

UNG, förl. värmäländska önskar plats i god, bildad fam. att mot fritt vivre delta i hushållsgörom., särskildt matlagning. Svar emots. tacks. före den 20 jan. under adr. »Ordning o. trefnad», Karlstad p. r.

22-ÅRIG hurtig och anspråkslös flicka från bildadt hem, van vid husliga sysslor samt vid barnens vård önskar plats i vänligt hem. Svar till »Medlem af familjen», Iduns exp.

Mot fritt vivre önskar 38-årig, bildad änkefru plats i familj i Stockholm, att, under husmoders ledning, deltaga i alla inom hemmet förekommande göromål. Svar till »Änkefru, 38 år», Tidningskontoret, Kungsgatan 14, Sthlm.

UNG flicka, som i sex mån. varit elev vid sjukhus, önskar på nyåret eller genast plats i familj helst som hjälp vid sjukvård mot fritt vivre och nägon lön. Svar snarast till »F. A.», Svartö, Mönsterås.

EXAM. kv. sjukgymnast önskar komma i bildadt godt hem, hälst å större herrgård i lifligt samhälle, för att lära hushåll, event. mot massagebehandling. Äfven villig betala något. Bästa ref. Svar till »Gymnasta», Göteborg p. r.

UNG, förlöfvad flicka, af god familj, önskar till 1 febr. som hjälp och sällskap, plats i bättre familj, helst i Stockholm. Har genomgått Pr. skola. Svar till »Familjemedlem 1908», Iduns exp., Stockholm.

BÄTTRE flicka önskar plats i fam., kunnig i matlagning, baka och öfriga hushållsgöromål. Svar till »Familjemedlem 25 år», Kristinehamn p. r.

Värdinna.

Bildad flicka af god familj med förmåga och vana att ordna och sköta ett bättre hem söker lämplig anställning. Rekommendationer finnes. Svar till »Jan. 1908», Danderyd.

Realstudent. ledig för privatlektioner eller hjälp med skolläxorna i elementarläroverkens I-V kl. Tel. Vasa 3078.

Lärarinna

med undervisningsvana, musik. söker plats i fam. genast genom Inack-Byrån, Norrköping. Rikstel. 916.

SJUKSKÖTERSKA. Privat sjukvård önskas af en enkel och stilla sköterska. Har tjänstgjort i sinnessjukvård, äfven i vanlig sjukvård. Tacksamt för svar med första till Agnes Åkerlind, Tidningskont., Kungsbrogatan 2, Stockholm.

UNG flicka, som önskar lära hushåll, söker plats i bättre familj på landet. Svar till »Fritt vivre», Bredgrind p. r.

EN duglig flicka med glatt jämt lynne och god karaktär, van vid arbete och ordning, söker plats som husmoders hjälp i norrländskt hem. Goda rek. Svar innan den 28 jan. till »29 år», Barometern, Kalmar.

Husmoder, van att med sparsamhet och ordning sköta ett hem samt att med kärlek och omvårdnad handla barn, önskar sig en dylik befattning De bästa referenser finnes. Svar till »Pålitlig», Iduns exp., Stockholm

I prästgård på landet önskar ung, bildad, anspråkslös flicka mot fritt vivre plats som hjälp i och för att lära hushållet. Svar till »1908», Karlshamn.

ERFAREN kvinnlig trädgårdsmästare med goda betyg och rekommendationer önskar plats i mars eller förr. Svar till »Y.», Iduns exp.

LÄRARINNA önskar plats i familj för mindre barn, undervisar i vanliga skol-ämnen, språk, musik. Svar »R. H.», Iduns exp.

EN musikalisk, bättre flicka, som genomgått 7-klassigt läroverk, önskar plats nu genast eller 1 febr. att gå frun tillhanda. Är äfven villig undervisa barn. Svar emotes tacksamt till »17 år», under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

UNG bildad fru söker plats som värd. i stilla hem hos äldre bildad herre, hälst i Stockholm. Flerårig vana vid hems skötande, genomgått hushållsskola. Svar till »Februari 1908», Iduns exp.

I prästgård önskar bättre flicka komma för att vara till hjälp och lära husliga sysslor. Svar till »V. G. 86», Iduns exp.

VÄRDINNEPLATS, i aktadt hem eller där husmodern är sjuklig, önskas i stad eller på landet, af medelålders bättre flicka. Fullt kompetent i ett hems skötande. Betyg från mångårig plats. Svar tacksamt till »39 år», Gefle p. r.

22-ÅRIG, förlöfvad flicka önskar plats i bättre familj för att vara frun behjälplig med hushållet. Är musikaliskt bildad, språkkunnig, dessutom kunnig i sömnad och målning jämte skolad massös. Svar till »Genast», Iduns exp.

UNG massös önskar plats i familj eller hos ensam dam. Hjälper äfven till med förefallande göromål. Ref. finnes. Svar till »A.», Iduns exp., Sthlm.

Värdinneplats

önskas af därtill kompetent person, i stad eller på landet. Fina referenser! Svar märkt »Van husmoder», Iduns exp., Stockholm.

UNG flicka, som genomgått åttaklassig flickskola, önskar plats att läsa med mindre barn. Svar till »Familjemedlem 17», Hvetlanda p. r.

EN bättre 23 års flicka, önskar plats nu genast i finare familj, (hälst i närheten af Stockholm) som sällskap och hjälp. Är skicklig i handarbeten. Lön önskas. Svar till »D. H.», Gamla Kyrkog., Kristinehamn.

SLÖJDLÄRARINNA. Plats sökes af flicka som genomgått Lundiska kursen och Handarbetets Vänner i Stockholm samt två slöjdkurser på Näs. Svar till »S. A.», Alingsås p. r.

UNG anspråkslös musik. flicka, önskar plats att gå frun tillhanda. Är villig att deltaga i alla inom hemmet förekommande göromål. Svar till »Familjemedlem 1908», Eskilstuna p. r.

UNG praktisk, bättre flicka önskar i husmoders ställe plats att med hjälp af mindre jungfru sköta bättre herres hem. Hälst i stad. Svar till »Oberoende», Trekanten p. r.

BÄTTRE flicka (30 år) önskar plats såsom husmoders hjälpreda eller som barnfröken. Har innehaft tvänne dylika platser, hvarifrån utmärkta betyg finnes. Svar till »Jan. eller Febr.», Iduns exp.

UNG flicka som med goda betyg genomgått kurs i matlagning söker med första plats att sköta hushållet i mindre hem. Svar till »21», Vrena p. r.

Lindrigt bröstsjuka

mottagas vid Pensionat Solstrand, Alingsås, vackert beläget 1/2 timmes väg från nämnda stad. Vidare genom prospekt. Läkare: spec. i lungsjukdomar.

Pension Mme Barré,

70 rue D'assas, quartier jardin, Luxembourg, Sorbonne. Références suédoises.

Sanatoriet Wallerstad

för bröstsjuka och konvalscenter. Härligt läge, 187 m ö. h., 7 km. från Vernamo, 3 km från Kärda. Prospekt på begäran. Rikstelef. Kärda 5, adress Kärda.

1 Febr.

emottagas några hushållselever på Charlottenborg, Kungsör.